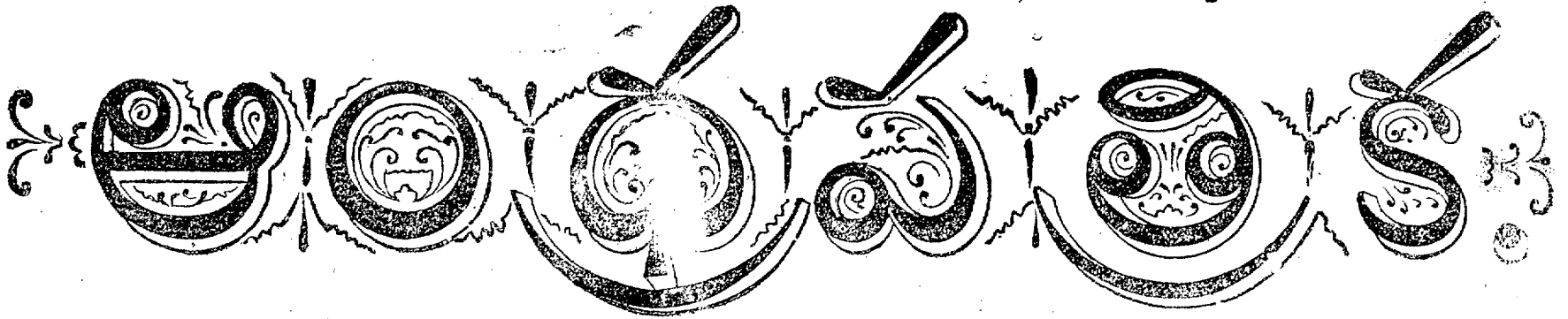

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212

Telephone No. 544.

విడి పత్రిక 13 0-1-6

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

నంపుటము ౧౦౧

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 6-వ తేది గురువారము
ఈ థి రో థ్ గా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, కార్తీకమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

No. 107

నందిక ౧౦౦౭

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము, అమృతాంజనము అమృతకల్పమాదివిగత మాయమందుగా నొలుమందులవలన గొప్పముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోక్షముగలుగదు అమృతాంజనము జగత్ప్రఖ్యాతివలన చేకమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

The picture of "SITA MAHADEVI in the pleasure garden of RAVANASURA"
Painted by Mr. Mullar the famous German artist is printed in colours in this Calendar.

1924 అమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

సుప్రసిద్ధులగు జర్మనీచిత్రకారులయిన ముల్లరుగారిచే వ్రాయబడిన

"రావణాసురుని యుద్ధానవనమందలి సీతామహాదేవి"

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పీ. సహా 0-6-0.

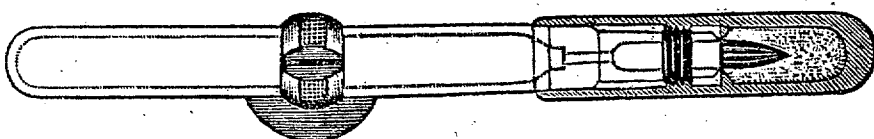
వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబు శెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

సెల్ ఫిల్లింగు

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్స్ వేనా

పాకా టెక్ వెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా ఆస్ట్రేలియా, మొదలగు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడిప్పుడు మన హిందూనేతమునందు గూడ మిక్కుటముగా జనాదరణము మొందుచున్నది.

సాధరణమయిన "ఆ గేట్" కలము

మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టాళికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాతి సుపయోగింపబడు యద్భుతమగు నూతన విధానము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.

మెలాపురు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

తయారుగా వున్నవి! Ananda Diaries 1924. "ఆనంద" డైరీలు!

"ఆనంద పాపులర్ డైరీ" పైజా 6½ x 4½ అం,

మూతతోను, పెన్సిలు తోను—వెల 1-కి 12 అణాలు

"పాకెట్ డైరీ" పైజా 3 x 4½ అం,

మూతతోను పెన్సిలు తోను—వెల 1-కి 10 అణాలు

డిప్

మూత లేక

వెల 1-కి 8 అణాలు

"జేం డైరీ" పైజా 2½ x 3½ అం,

చక్కని లైను

వెల 1-కి 6 అణాలు

ఆర్. నెంకటేశ్వరు ఆంధ్ర కంపెనీ, ఆనంద ముద్రణాలయము, లోన్ స్కేరు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా 953

1-12-28 వివారము నుండి 7-12-28 తేది శుక్రవారము వరకు సాయంత్రము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు ప్రదర్శింపబడును.

వివారము, ఆదివారములందు మాటిని 8 గంటలకు 9-30 గంటలకు ప్రదర్శింపబడును. రెండు ఆదివారములందు ప్రదర్శింపబడును. ప్రపంచ మంతటను ఆకృష్టమును కలుగ చేయున్న

పెరిల్లు ఆఫ్ ది యూకాన్,

బాలకృష్ణవారసు 10, 11 గంటలు 4 భాగములు. ప్రాత్రగా 8 గంటలు 12 గంటలు. ఎడిపోలో, కాప్టన్ కిడ్ ప్రధాన పాత్రలు 4, 5, 6 గంటలు. రెండవ వారము 6 భాగములు. గామాట్ గ్రాఫిక్ యూకాన్ ఇంటర్ నేషనల్ మ్యూజిక్ హాల్ మూడవవారము.

కలరా మాత్రలు

కలరా పేగులలో ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. కలరా తగిలితే వెంటనే చుండును తగుట అవశ్యము. డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0 6-0. దంతమార్గము—పండ్లపోటు తీపులకు మించిపోదుము చక్కని డబ్బి 1-కి అణాలు 0-2-0. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

(164) క్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖింజోట, విశాఖపట్నంజిలా

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ఓడిపోలేదు

ప్రతికూలపక్షము దృఢముగా నిలచును

సి. ఆర్. రెడ్డి, డాక్టరు నటేశును, నుబ్బరాయను
గార్లను ఘండవించుట

సి. ఆర్. రెడ్డి, డాక్టరు నటేశుగార్లు డియరీ ఎక్సు
ప్రెజువ్వికా ప్రతినిధి క్రమముల యా దిశక ప్రత్యుత్తరముల
కోసం:

ప్ర:—విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ఓడిపోయినదిగా,
యికముందు మీరేమి చేయవలసింది?

జ:—విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ఓడిపోవుటకును,
మంత్రుల ఓట్లు లెక్కించుటకు వీలులేదు. ఇంత కష్టమంది
అనుమానర సుఖ్యుల మంత్రులను వెంటనే రాజీనామా నీయ
వలసి యుండెను. లేదా రాజీ నియ్యుటకు ఆజ్ఞ కోసగి యుండ
వలెను. మిగతవ్వయే సరిగా లేదని మేము భావించెదము.

ప్ర:—తీర్మానమును సహించిన ప్రతికూలపక్షము
(అప్పజినను) చివరకు పీఠముగా నుండునా?

జ:—ఇదివరకు కంటి యెక్కువెక్కువ దృఢముగా నిల
చియుండును. తీర్మానము చర్చయిండు మంత్రుల పూర్వపురస్క
య, యొక్కల ఫలితములనుబట్టి చూపబడినది. ఈవిషయ
మున భేదాభిప్రాయము గలిగినవ్వ, నిజముగా అధిక సంఖ్యాత్మ
లు మా తరపున యున్నారు. మారక పరిస్థితులు సందర్భముగా
లేక, విశేషముగా నున్నది. మంత్రులు బాధ్యతాయుత (కర్తవ్య
సిద్ధాంతమున) త్రోసివైచిరి. (1) వారు కర్తవ్యముగా తమక
తరబుజొచ్చిరి. ఇది అకాశ్రమము. (2) బాధ్యతాయుత
ప్రభుత్వ సిద్ధాంతమునే వారు విస్మరించినచో ఎక్కు
కొనబడిన కర్తవ్యుల ఓట్లయొక్క తీర్మానమునందు
తమ పక్షమును విడచుటకో నిలపెట్టుకొనుటకో యేల
సిద్ధపడకుండో, అట్లుజేయక నియమితసభ్యుల ఓట్లనుబట్టియే
తమ పక్షములో నుండవలసింది. (3) తాము
కర్తవ్యముగా తీరే బాధ్యులని యును, అలాగా
కర్తవ్యముగా తీరదను లేక కాన్సిలర్లందఱు ప్రజలను బానియ
వారు వెలిసిరి. అందుచేత తమబాధ్యతను విడచివెట్టరి
మేము భావించెదము. గాన అన్ని పక్షములవారును, బ్రాహ్మ
జేతరులలోని పూర్వపక్షములను, మంత్రులబాధ్యతలవారిగా
నుండునట్లు జేయుటకును, ఎక్కుకొనబడినసభ్యుల యుద్దేశములు
గణించబడునట్లుగను జేయుటకు విధిగా ప్రయత్నించెదమను
మంత్రులను అధికారమునుండి నీ కార్యము తీరవేయు.

ప్ర:—తీర్మానము యారీతిగా ఫలింతుటచే, యికముం
దు మంత్రుల ఆచారభిప్రాయములు మారగలవని మీరు వలించె
దరా?

జ:—తప్పకుండా మారును. అట్లు మారుట, ప్రజా
యత పరిపాలన శ్రేయమున బట్టియేగాక, బాధ్యతాయుత ప్ర
భుత్వ సిద్ధాంతమునుబట్టిచూడ చాల యవశ్యకము మంత్రులు
బాధ్యతాయుత (కర్తవ్య సిద్ధాంతమున) త్రోసివైచినను, యిక
ను తాము దిమాక్రాటు (ప్రజాయత పరిపాలన) పద్ధతి ననుసరిం
చుచున్నామని జెప్పకొనుచుండును.

ప్ర:—మంత్రుల అధికారమునకు ప్రభుత్వసహాయ మా
వశ్యకమై యుండుటచే రిజర్వ్ కాబ అధికారము యొక్కవగు
నని మీరు వలించెదరా?

జ:— అట్లెన్నటికిని గాదు. ప్రజాభిమానమున గోల్పో
యిన మంత్రులను సహాయపడి, చట్టబంధనమునందలి భావ
మున ప్రసంగక తమవిధిని నిర్వహించి తమ దుభిప్రాయము
ను దున్న ఎగ్జిక్యూటివు (కార్యనిర్వాహకవర్గము) యొక్క గౌర
వము వలన దని లామొబరుగా రుజువొందినది ఓడిపోవు
టయే జెప్పుచున్నది. ఈ విషయమున ఎగ్జిక్యూటివువారు గొప్ప
పాతబాటానించి ని గు రెటుంగ వలయును. మంత్రులను
పీఠముగా నుండి తరలెన్న రిమకు ఆపత్నయమున తోడ్పడిన
ఎగ్జిక్యూటివుకు లాబడి యుండవలెను. అట్లు జేసినచో ఎగ్జి
క్యూటివు అధికారము నిలిచి యుండును. ఇట్లు జరుగకుండగనే
సభ్యు లెల్లరు పక్షభేదములను వెనుకెట్టుకొని వికృతముగా
నుండి మంత్రులను అధికారమునుండి తొలగింపవలెను.

మహమ్మదీయుల నిదర్శనము

దేశమునకు నూతనవిషయమును తెలియచ్చిన విశ్వాసరా
హిత్య తీర్మానమునకు ఎక్కువగా తోడ్పడినందులకై గౌరవ

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

దీనియందు భాష వాఙ్మయము చిత్రకళలు శిల్పము గానము మొదలగు విషయములకు
సంబంధించిన వండితులవాగ్దానములు గలవు. గాంధీమహాత్ముని రంగులపటమును నాలుగై దితర
రంగుల పటములును మఱికొన్ని నాయకుల పటములును తదితరపటములును గలవు.

సంచికయందు 160 పుటలున్నను చందా పోస్టుఖర్చులు సహా సం॥ 1-కి రూ 6-0-0

ప్రకటనలను పంపవలసినవారు తెలిపిన ధరలు తెలుపవలెను.

వెంటనే దరఖాస్తులను క్రింది చిరునామాకు పంపుకొనవలయును.

భారతి మ్యేనేజరు, 7, తంబుకెట్టిపేథి, మదరాసు.

నీయులగు సభ్యులకు మేము అభినందించుచున్నాము. తాము
అధికారమునం దుంచబడినచోడనే యెట్టి ప్రతికూలమును లేక
యందరు తమకు భక్తులయ్యెదరను యభిప్రాయముతో మంత్రులు
నిరంతరకర్తవ్యముగా ప్రవర్తించిరి. ఇందులమున వారు తమ
రాష్ట్రములోని ప్రజలు కైర్వయ సౌకల్యము పీఠసంకల్పముగల
వారనియు స్పష్టపరకర్తవ్యమున తాము జేయు చేష్ట లన్నిటికిని
సమర్థించువాడు గారనియు గు రెట్టిగిరి. మహమ్మదీ య
సభ్యులు మంచి నిరకర్తవ్యమును జూపిరి. ఇక ముందు తమ
కైర్వయ వారి నిరకర్తవ్యమును క్రద్ధగా యునుకరింప వచ్చును.
యేసిద్ధాంతమునైన తాము అధికారమునం దుంచబడినచో అట్టి
బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ సిద్ధాంతమునే త్రోసివైచుటచే, మన్ని
పక్షములసభ్యులను యేమై వారిని అధికారమునుండి తొల
గించి బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును నెఱకొల్పవలసి యున్నది.
ఇదియే స. ప్రభుత్వ కర్తవ్యము.

ఎన్ని కొనబడిన సభ్యులలో మంత్రులపక్షమున 44 గురు
మార్గ మేయుండి మనపక్షమున 48 గురు యందీరను విషయము వల్ల
నేవారు యింత ప్రజానరంజకము నున్నాలో రుజువగుచున్నది.
ఇట్టితీర్మానము చర్చించబడుట కిదియే ప్రథమసారి అందుచేతను,
గవర్నరుగారి సమక్షమున ఓట్లు జరుగుటచేతను, సభ్యులు కొందరు
యొకటాటబడిరి. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు అనుకూలము
గా ఓటువేసినవారు తిరిగి మంత్రుల పక్షమున జేరవేరరు. కాని
మంత్రుల కనుకూలముగా ఓటునిచ్చినవారు మాపక్షమున జేరి
బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమున కాపాడుటకు యెట్టి ప్రయత్నమునం
దకు. (తరితరములము వారుగ వెలియుటచే యొక్కర మంచి
సభ్యులు మాపక్షమున జేరగలరు. రానున్న తీవ్రపోరాటమునందు
మంత్రులు పూర్తిగా నోడిపోయిన రనుటకు సందియములేదు. ఈ
సందర్భమున రిజర్వ్ కాబ వారుగూడ యొక్కర ప పాధకము జెం
జెడ రనుటకు సందియములేదు. వారి మంత్రులమునకు తోడ్ప
డుటచే నీయొది యనుభవించక తీరదు.

డాక్టరు నుబ్బరాయురుగారు

కుమార మంగలము జమిందారు డాక్టరు నుబ్బరాయును
గారు, పత్రికాప్రతినిధికి యాదిరక ప్రత్యుత్తరముల నొసంగిరి.

ప్ర:—విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము పిగిపోవుటచే మీరే
మిజేయ వలసింది.

జ:—అప్పజినను పక్షము యేర్పడక పూర్వము యా
విషయమున ముందేమి జేయ నిశ్చయించిరో తెలుపుటకు వీలులేదు
అన్ని సంఘములవారుకూలిసి ఒక కార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొ
నలేదు గాన వివిధాభిప్రాయములు గలవారును గలిసి విశేషమగు
కార్యక్రమము నేర్పరచుకొనువరకు యాత్రక్రమ ప్రత్యుత్తర
మొసంగుట సాధ్యము.

ప్ర:—తీర్మానమునకు అనుకూలముగా నుండిన అప్పజి
నను పక్షమునందృఢముగా తివరపరక నిలిచి యుండునని మీరు
వలించెదరా?

జ:—అట్లుండుననియే నేను వలించెదను. ఏమన, ఒకప్పు
దు మంత్రుల యందు విశ్వాసములేనివారు తేరొకసారి విశ్వాసము
గలిగియుండలేరు. ఈమంత్రులుండ నంత కాలమైనను అప్పజినను
పక్షమువారు యేకీభావముతో పనిజేయుదురని వలంపందెను.

ప్ర:— 9 వ తేదీన జరుగనున్న మీసభలో మీయు
క్క కార్యక్రమమును విశదీకరించెదరా? మీపక్షముయొక్కరా
జకీయ నియమాని తెలియచ్చెదరా?

జ:—ఈక్రమ ప్రక్రమము ప్రత్యుత్తరమియ్యవలెను.
కాని, 9 వ తేదీ సభలో కార్యక్రమమును విధించి, రాజకీయ
క్షేమమును తెలియచ్చ ప్రయత్నించెదము.

ప్ర:—తీర్మానఫలితముగా యికముందు మంత్రుల యభి
ప్రాయము మారగలవని మీరు భావింతురా?

జ:—ఈ క్రమముగూడ పరిమిత జవాబిచ్చుట
కర్తవ్యము. బ్రాహ్మజేతరకక్షమునందలి ఉధియకక్షలవారు
సమాధానమువడినగాని, ప్రజలనున్నరీతిని మంత్రులను కొన
సాగవేరరు. మంత్రులు తమ పూర్వపక్షములను మాత్రమే కొనిసాగి
ఉదాహరణబ్రాహ్మజేతరుల సహాయమును బడయుచుండును.

ప్ర:—మంత్రుల విషయమునకు రిజర్వ్ కాబవారు సహా
యింతుటచే యిందుకు బహుముగా రిజర్వ్ కాబాధికారము వెంటా
వగలవని మీరు భావింతురా?

జ:— మంత్రులకక్షము అవలంబించును బాంధవ్యంధ రిజర్వ్
కాబవారు సహాయపడుటచే యిందుకు బహుముగా కొంత
మేమును అభించియుండు రనుటకు సందియములేదు. అలాగా
మంత్రులకక్షము పీఠముగా సంకుటకు రిజర్వ్ కాబవారు కాబాబు
సంతకాలము రిజర్వ్ కాబ యొక్క అధికారము నెఱయింప
దును. రిజర్వ్ కాబ ప్రాభిప్రాయమును లాగియునుచుంట్లు
జేయుటయే బ్రాహ్మసభ్యుల బాధకర్తవ్యము. అట్లుజేయ వుండు
టచే రిజర్వ్ కాబ అధికారము నెఱయింపనే యుండును.

ప్ర:— మంత్రులకక్షము రిజర్వ్ కాబవారు నాభారతదేశ యుం
డుట జేరవలెను శ్రేయస్కరము?

జ:— నే నివరకు జెప్పినచే మంత్రులు అట్లుండుట
యొకమాత్రము భావ్యముగాదు. బ్రాహ్మసభ్యుల కాబవారు తమం
తట తాము బహుముగా నుండుటచే, నిరంతరకాదికారమున
జేరుగుగా నిలిచి ప్రజల మనోభీష్టములను నెఱవేర్చువారు.

ప్ర:—మీరు మంత్రులకక్షమును యేర్పాటుజేసినచో పలు
కుబడి గల అల్పసంఖ్యాత్మకుల గూడ ప్రాతినిధ్య మొనగడి
(కొలువినను) మంత్రులకక్షము నేర్పరచెదరా?

జ:— వాతో గలసి పనిజేయువారిని సంక్రమించినది
యిప్పక్షమే తర్ర మీయవలెను.

ప్ర:— సాయరు ప్రాతినిధ్య మొనగడుట మీరు మం
త్రులసంఖ్యను అధికము జేయుదురా?

జ:— ఎన్నటికి జేయను; యేమన, ఇప్పటికే మం
త్రులు పెద్దదిగా నున్నది. వివిధసంఘముల సమసంబంధ మంత్రులకక్ష
మునం దధికముగా ప్రతినిధుల నుండుట భావ్యము గాదు. రాష్ట్ర
పరిపాలన యంతయు, అన్ని వారుల శ్రేయము వారని ముఖ్య
ముగా నిప్పువారుల యభిప్రాయ ప్రాబులబడుటచే మంత్రులకక్ష
నకు విస్తరించబడినది. ఇట్టిబాధ్యతను నెఱించి జేరనీతి విధి
జేయవలెనే మంత్రులకక్షమున యుండవలెను. వారు యేర్పడు
వాస్తవము సరియే. (డియరీ ఎక్సు వెను)

హిందీ - తెలుగు

బాల్యశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ ప్యా కెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ శిక్షకొనుట

వలయున నులభ్యతైలిని వ్రాసుబడినది.

తవాల ఖర్చు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టిపేథి, మదరాసు.

మా కద్ద ఇది అనేక సాక్షాత్తక మోక్షములలో నిర్వహణగా మున్నది. లేనివి అర్హులైన మిత్రులలో కాలములో గాతరుల
చేయించుచున్నాము. తరుగు సహా మహారి ౧౧ నవరములకు రు. 8, ౧౧ ను 4, 1౧ ను 5, 2 ను 6. 2౧ అక్షరము
కు ఎన్ గ్రేవింగు చేయుటకు మహారి రు. 0-1౦ వివరములకు వ్రాసినను లేక సేరులో వచ్చినను తెలుపబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 25 వైశాలిబాద రోడ్డు, ముదాగు.

అఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభ

కాకినాడలో గాంధీనగరమున సభాశాలా నిర్మాణము

కాకినాడ, డిసెంబరు 4:—అఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభయొక్క జమీయతుల్ ఉలేమాసభయొక్క జరుపుటకు గాంధీనగరమున భవనములు నిర్మించుటకు చాలాసా మాన్య అబ్దుల్ హక్ గారు (కర్నూలు) నిన్న సాయంత్రము క. ఖిలాఫతు మహాసభ చేసి. చాలవందల మహమ్మదీయ వర్తకులను హిందువులను శ్రీమతులను తత్కార్యమునకై దండెత్తి వారిని ఉత్సాహపూరితులను కావించిరి.

మహ్మద్ సాలార్ షేక్ సాహెబు, హఫీజ్ అబ్దుల్ మజీద్ ఖాన్, డాక్టరు వాహుద్ ఖాన్, హజీబుల్ ముల్క్ మహ్మద్ కంపెనీ ఏజెంట్లు ఆయన మహ్మద్ నేటు అహ్మద్ నేటు అబ్దుల్ కాసిం నేటు మహ్మద్ మెహిద్దీన్ పాషా సాహెబు, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిషేకారాచార్యులు, లక్ష్మీరాజు నువ్వారావు, ఇటికాల సూర్యనారాయణ, మందపాక రంగయ్య, చాగంటి సుందరయ్య, మాజుకుట్ల వెంకట్రావు (కాంగ్రెస్ ఇంజనీరు) గార్లు మున్నగువారానభవ రద్దీరి. టంగుటూరి ప్రకాశం, బుజును సాంఘాద్రి, యల్లాజోగ్యుల కామేశ్వరరావుగార్లు చెప్పిపురికి నిన్ను వచ్చామై కల్లుకుచేత సభకు రావాలకపోయిరి. కాకినాడ మకీదు ఖాజీగారైన హఫీజ్ అబ్దుల్ మజీద్ ఖాన్ సాహెబుగారు ప్రార్థన గావించిరి.

హాల్స్ అబ్దుల్ హక్ గారు ఇగ్నీఫుసను ఉర్దూలోను కంఠస్థాపనము చేయుచోవుచు నిట్లు చెప్పిరి: మాసిలింఖిలా మంటుమను నిర్మించుటకు క. ఖిలాఫతుసభయొక్క ఇక్కడ మన మందఱును చేరియు వేతే శేను తమకు విశదపరచు కల్పరేతు. కొద్దికాలముక్రితమునే గొప్ప గాంధీనగర కంఠస్థాపనము మీరు చేసియుండగా శేటి యిరుక్కరనువంతక విశేషమేమియు లేదు. ఒక విషయము నేను చెప్పదలచుచున్నాను. మ్రొందవ సంఘములన్నిటిలో మహమ్మదీయులు అంతర్భాగ మైయున్నట్లు నేటి క. ఖిలాఫతు ఉత్సాహము తెలియజేయును. గాంధీనగర భవనము యీమహాసభలో చూసల్యాను బంటున్నార. వారు మిసాదకులైనట్లును హిందూవులు మహమ్మదీయులు పరస్పర భ్రాతృత్వమేమిటో మెగొనియుండుట్లును మనము చూడగలరు చున్నాము.

మహాశయ్యలారా! ఉద్యమభూమిమను మీరుగుర్తిచువరకును, నకల మ్రొందవసంఘములను స్వరాజ్యపథమునకే పోవునట్లుచేసి ఉద్యమోత్సాహాతరేకమును మీరు గుర్తించువరకును, వట్టి కంఠస్థాపనమనే విషయము మిహమ్మదీయులను మత్సాహము జనంపజేయుదు. భారతభూమియందొక కొనను నేను మనము కంఠస్థాపనమును చేయుచున్నాము. అయినను, మన మహాశయ్యకుడు మహాత్మాజీ వీర్యరాజ్యమునైతే నెల కొల్పి భారతదేశము మూలములను జనుప్రదముగా వ్యాపింపజేసినో దానిని మనము తరువార నెకొల్పబోవు చున్నాము. నేటికంఠస్థాపనము చేసినదప మనవ్యాధిజనులందు స్వరాజ్య స్థాపనము కొలదిదనములలోనే చేయబోవు చున్నాము. నేను ఒక జెండా మనలో నెలకొల్పబడుచున్నది. తరువార భాతీ యయ్యెక్కరల జండా, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళన జండా, జాతీయతలజండా, దేశీయమహాసభయొక్క విశేష మిహమ్మదీయంతరాక్షుల పాథవిల్లుండదును. ఇట్టిది మిహమ్మదీయులందు కాత్మతముగ నెలకొల్పబడుటకు గోరుచున్నాను. ఇప్పుడు మానల్యానులను హిందువులను కలిసి ఖిలాఫత్ జెండాను స్థాపించుటకు ఒకవరుసను వెల్లుటకు గోరుచున్నాను. అని వారునడిచిరి.

పిమ్మట, శ్రీలక్ష్మీరాజు నువ్వారావుగారు, ఖిలాఫత్, జమీయతుల్ ఉలేమాసభలకు జయకరముగ సాంకరణని కొరడు అంధభావను కొన్నిమాటలు చెప్పిరి.

పిమ్మట సభానిధులను కన్నీరు, గంధము, ఖర్బూములు, తాంబూలములు, మున్నగువానితో సత్కరించిరి.

రీత అడుగులయెత్తున ఖిలాఫతు జెండాను ఉత్సాహభవములతో పట్టించిరి. గాంధీనగర సింహద్వారమున నున్న స్వరాజ్యజెండా రీత అడుగుల యెత్తుననున్నది.

కాంగ్రెసు నిర్మాణము నివ్వబోకపోరి తిలకించిననే వైభవముగ నిర్మించుచున్నప్పుడు కాంగ్రెసుజరుగు రోజులలో నందు జాతీయవైభవము ఎట్లుందునో ఊహించుకొందురగాక! (స్వగతీయవీధి - కాకినాడ)

మైసూరు లేఖ

మైసూరుజిల్లాబోర్డు

మైసూరు, డిసెంబరు 3:—జిల్లాబోర్డు పెన్సిలెంటు ది. రామస్వామయ్యగారి అభ్యుత్తరక్రింద జరిగిన జిల్లాబోర్డుసభలో యీ దిగువ విషయములు చర్చింపబడి అంగీకృత మైనవి:—వైసు (పెన్సిలెంటుగారి వేతనము రూ 50 నుండి రూ 100 కు పెంచించుట, తాలూకాబోర్డుల క్యూమునండి వైద్యకాలను అన్నిగ్రామములలో నిర్మించుట, సంబంధి చక్కెళ్లు రైలుమార్గమును నిర్మించుటకై రూ 4 లక్షల గ్రాంటును ప్రభుత్వమువారు తమిళనాడు మంజూరజేయకలేని గోతుకు, కాసిరీ ఇన్స్పెక్టరు ఉద్యోగమును ఎత్తివేయుట, గంటిమర్ల వారి మార్కెటునకు ప్రాకారము గట్టుటకు రూ 1060 ఖాయవర చుట్టూ శ్రీరంగపట్టణ గోసలి-శివనూడ్రుగోడ్డు మహమ్మదునకు రూ 6000 ఖాయము చేయుట, శివజమ్మాయిలు బర్లొనిగుడవ ముసాఫర్లాకా నిర్మించుటకు రూ 1 ప్రభుత్వమునకు, మైసూరు మునిసిపాలిటీకి ఒత్తిడి కలగజేయుట, మైసూరులోని మూక, బధిర, అంధ విద్యాలములను గ్రాంటు రూ 603, నుండి రూ 900 లకు పెంచించుట.

మైసూరు మునిసిపలు సభ

క్రిందటివారము నూతన మునిసిపలు మండలిమున సి. శ్రీకంఠేశ్వర అశ్వశుగారి అభ్యుత్తరక్రింద మునిసిపలుసంఘ సభ జరిగింది. చాలకాలము నుండి సభ్యుల అభ్యుత్తుని నిరంకుశ చర్యలకు నూర్చి ఆక్షేపించుచుండిరి. ఈ సభలో సభ్యులెల్లరు బాహుముగా అభ్యుత్తుని చర్యలను ఖండించిరి. తమ్య సుప్రతిపక్షుడైన అభ్యుత్తును అన్ని విషయములను తన యిచ్చనన్నిన రీతిగా జరిపివో తాను ప్రజలు ప్రతినిధులుగా సభలో నున్నారాయె సరములేదని మహమ్మదునేటు, పురుషోత్తమానందగి గోసాయి, ఎత్తేడ్లగార్లు నడిచిరి. చర్చ నీ యంతయులను నెలలకంటె వాయిదాలు చేయించుట ననియు, లెక్కలను సరిగా నుండుట లేదనియు, సభ్యులకు చెలికాటండగనే కొన్ని ముఖ్యవిషయాలలో ప్రభుత్వమునకు వ్రాసి ఉత్తరవులను పొందుచుండె నని వారు ఆక్షేపించిరి. అంతటితో సభను చాలి చి రెనకు వేరుగా వని యందుకుచే అభ్యుత్తును బోక నుజేసించెనుగారి, సభ్యులు వేరొని అభ్యుత్తునిగానుంచి సభను జరిపెద మని కట్టికట్టుబట్టిరి. ఈ విషయమున చర్చించుట కివర మరు రికార్డులేవయిన మరల తన కేడీన జరుగు ప్రత్యేకసభలో చర్చింపకయ్యనని అభ్యుత్తును నూచి చెను. వాటికి సభ యగింపబడినది.

మైసూరు బ్రహ్మబోర్డుసభ

మైసూరు బ్రహ్మబోర్డుసభ క్రిందటి వారమున జరిగినది. లాస్కూరు మోనల్లిలో పార్కు నిర్మించుటకు రూ 1000 గ్రాంటు చేసినందుకు యువరాజుగారిని అభినందించుచు ఆ పార్కునకు సరసి మారాఠాపార్కు అని పే రిడుటకు ఆసభలో నిశ్చయింపబడినది.

మహారాజావారి ఆంతరంగ కార్యదర్శి:—

ప్రస్తుత మన్న ఆంతరంగిక కార్యదర్శి మిర్జా ఇస్మాయిలు గారిని లోలగించి యాధామన ఆంగ్లేయుని నిజమిందు నట్లు వర్ణించుట గలవు. ప్రభుత్వమునకు ఇన్నోవేష్యోను అన్ని ఆంగ్లేయల పరమాజేయుటకు రసిదెన్నవారు యిట్లు నూచించి యుండును. కాని, మహారాజావారు యీమాచనను నిరాకరించెద రని చెలియుచున్నది.

సామలుకారు బానుమయ్య

ఈయన మైసూరుజంతుగల గొప్పవర్తకుల భక్తకార్యములందు భ్యాతిగాంచినవారు. విద్యావిషయమున యీయన మిక్కిలి శ్రద్ధలవారగుటచే మైసూరులో పెద్ద విద్యాలమును నిర్మించిరి. అందలి విద్యార్థులు యీమధ్య ఆటలో భాగవతిని బడిసిరి. ఆసందర్భమున సామలుకారుగారు ఆటమితాంధులై విద్యార్థులతో సహా తాను బయలుదేరి, స్వయంగా ఖర్చులని భరించి శ్రీరంగపట్టణయాత్ర చేయించి ఇట్టి దేశభక్తులయొక్క కృతము మైసూరునకు యెక్కువ గాగెను. (స్వగతీయవీధి)

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2 0 జ్వరహరి అయిదుపూటలు నేదించి పట్టు విడుపు జ్వరములు. చలి పురాణాశ్వరములు మొలలకు నమస్త్ర జ్వరములు మానునా. అయ్యతాంజనం డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

వాతావరణ సితి

1923 సం. డిసెంబర్ నెల 6 తేది గురువారము

జిల్లా ముఖ్య వనరులు	తేది 24 Xంటులలో అభ్యుత్తరము	తేది 24 Xంటులలో అభ్యుత్తరము	తేది 24 Xంటులలో వర్షము	తేది 24 Xంటులలో వర్షము	తేది 24 Xంటులలో వర్షము
గోపాలపురం	82.6	64.7	...	38.15	26.95
కొర్రాపుట్
విశాఖపట్నము	81.9	72.4	...	81.70	20.52
కాకినాడ	81.4	68.6	...	81.18	17.53
మచిలీపట్నము	83.9	69.8	...	15.80	1.51
గుంటూరు
కర్నూలు	88.4	64.8	...	1.76	2.91
బళ్లారి	89.1	64.5	...	1.46	4.72
అనంతపురం
కడప	86.1	66.9	...	5.27	5.53
నెల్లూరు	84.6	78.9	...	28.67	5.87
మధురై	84.4	71.5	...	21.77	5.66
కడపూరు	83.6	73.0	...	28.62	1.61
నెల్లూరు
సిలమ	86.9	69.2	...	5.25	7.32
కొయింబట్టూరు	87.5	69.6	...	66.6	8.52
తిరుచనాపల్లి	89.8	73.8	...	8.43	4.54
కామరూపు	84.6	72.1	1.42	24.24	6.68
పుదుచ్చోరు
ఓరుర	87.2	72.8	...	9.70	8.41
పాంబుక్	85.0	76.5	0.02	15.6	5.21
తిరునల్వేరి	17.77	2.52
తిరువేంగుడూరు	85.8	75.0	...	17.4	0.43
కొచ్చిర్	90.5	75.6	...	10.83	9.7
కాలికట్టు	68.8	73.8	...	5.08	10.81
తుంగుటూరు	94.3	74.1	...	4.87	5.60
తెంగుటూరు	82.5	61.8	...	1.86	7.58
హప్పాన్
మర్కావర	76.6	59.0	...	4.71	7.38
రైచూరు
మైదాపాళ
కార్వార్
బల్లారి
కొంబాయి
హోలూరు
కొడెకనూర్	80.8	49.9	...	20.78	1.50
ఉత్తరమండలము

సూర్యము:—అకసము నిర్మలముగ నే యున్నదనవచ్చును. గోపాలపురంలో అర్ధగ్రహ ఎత్తున, రాత్రివేళి 27 నుండి 37 డిగ్రీలవరకు ఎత్తున.

దేవులకొండ:—మేఘములు కలచగ నున్నవి. బల్లారిలో పగటివేళి 2-6 డిగ్రీలు ఎత్తున. కర్నూలులో 4.3 బల్లారిలో 3 డిగ్రీలు రాత్రివేళి 2 ఎత్తున.

కర్నూలు:—మేఘములు అంతగలేవు. కడపూరులో రాత్రివేళి 2.5 డిగ్రీలు ఎత్తున.

ఎండలు వాగుగ కాయుచున్నవి.

ఎస్. ఎ. యు. సామ్రాజ్య,

కాతావరణ వాతావరణము

పగుళ్లు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. తో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మూత్రమే. అరికాట్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, శీతగాలి వలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లుమాని జలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రమము. కాలి పగుళ్ళకు ఈ తైలము అత్యంతోపయోగకరము.

అయ్యతాంజనం డిప్రో, మదరాసు - బొంబాయి.

అన్యోకేయమును నిర్వర్తమును గల భేదములను తొలగించి
రచిన ఈ సంఘము కొరచున్నది. ఇంగ్లీషు వార్తాపత్రికల కక్షికా
ముఖద్వంద్వి (కర్రగ్నముగ) వికరములను తెలిసికొనుట కభ్యంతర
ము లుండరాదు. భారత జేతన్లు, ఇంగ్లీషు న్యాయవాద

మూలమున కేవలమున ఒకే విధమున ముగియును గమనింప
బడుచుండును. పరిశుభ సంబంధించిన క్రమమునకును రాష్ట్రము
సంఘముల వర్తమానములను. వికాసమునందు శాస్త్రమునాది
చేరుటకు రాష్ట్రమునందును అధికారమును పొందినవాడు
మరియురాష్ట్రమునందున వ్యవస్థాపకమునకు కారకము గా
యొందవలెను. ఇంగ్లీషు వారివలె ఈ దేశమునకు
వచ్చుటకు ఇచ్చుటకు ఇంగ్లాండునకు వెళ్లి చదువుకొని వచ్చు
టకును ఈసంఘము ఎట్టి ఆశీర్వాదమును చేయదు. కాని అట్టివారు
హిందూమతమునకు శాస్త్రములను చదివినవలె నను
నియమము నిశ్చయమునందున. అన్నిటికంటె శాస్త్రమునాదు
లను ఒకటియై యుండవలెను. అప్పుడేవైతము అందఱును
అన్యోన్యమునకు వికారమును కలుగజేయదు. ఇన్ని విషయములను
అనుసరించుచు పోతే, మనస్సునకు సుఖము.

ఇంగ్లీషువారి ప్రకారము మరలానునందు అద్యోకము
లు స్వయముగ కీ దారులతో మాటలాడు కొనవలయు. కొద్ది
లో మాత్రము కీ దారుని కనుమున వాదించవచ్చును. ఈ వర్తతి
ఒకటికే పక్షముననే ఆచరింపబడుచున్నది కాని క్రిమి. లో కొద్ది
లందు గాని అపైలెంటు పక్షమునగాని, జిల్లాలలో గానిలేదు.
ఇది కనుకటి ప్రాంత సాంకేయము. అప్పుడు వారివలె
క్రమవిధానము తెలియకుండ. దానిని నడిపించుటకు వారు
సాంకేయముల సహాయము పొందవలసియుండెను. కీ దారు
లతో స్వయముగ మాటలాడుటవలన, వారివలె మనదా
ని మాత్రమున కగదు. ప్రపంచమున దొక్క దేశమునందు
కప్పు మరల యెచ్చుటను ఈ వ్యవస్థ విధానములలో
లేదు. భారతమునటి వీరదేశము వారివలెను సాంకేయములను
ద్రవ్యమునగాదు. శాస్త్రమునాదులను కీ దారులకు సహాయ
కరమునందుటకు మారు ఇన్ని విధములగు నుండుటవలన కీ
దారులకు కష్టమునందును. అందులకు కొద్దిగా వ్యవస్థాపకము
మరిన్ని కష్టములకు కలిగించింది. వీరదేశము శాస్త్రమున గా
నుట దుర్లభమేమో అను యోచన ఆ వికారముగలిగింది. కొద్దిలో
వాదనలకు నుండుగాని వకటకు నామా దాఖలు చేయుట నుండు
గాని అద్యోకములను కీ దారులను ఎట్టి భేదమును నుండరాదు.
జ్యోతిషలో కాఖియందుగాని ఇతర కాఖియందు అద్యోకముల
సంబంధము వారివలెను కుండెడి ప్రత్యేక సౌకర్యములను తొల
గి నుచు నుండు చే చట్టములను సవరణ గావించవలెను.

శాస్త్రమునాదులలో కష్టమునకు ఉండుట కనవరము
లేదు. ఈమధ్యకాలమున వీరదేశము పాచ్చెన్నది. కనుక కలిగిం
చుంది శాస్త్రమునాదులు దొరక లేదని భయపడ వలసములేదు.
ఒకటకు గాను వీరదేశ మోదాను తీసివేయవలెను.

ఫీజునుపొందుటకు దావాచేయుటకు అందరకు ఆర్థిక
యొందవలెను. వనిచేయుటకున్న, అందరి శాస్త్రమునాదులను
దావాచేయుటకు అవకాశముల కొనవలెను. అందరకు వీరద
శముగ వ్యవహరించును, నిమిత్తములేదు. కాని అద్యోకము అని
వ్యవహరించిన వాగునందునని ఈసంఘము కలయచున్నది.
అంతట హైకోర్టునకు సంఘముపక్షమున టి. ఆర్.
రామచంద్రయ్యుడు. వి. రాధాకృష్ణయ్యగారు కీ దేశమునది.
వీర దేశమునాదుల సమర్థించిరి.

రాజమండ్రి ప్రెస్ డి.డి.ము. కోర్టులో

స్వామికాజు నెం 735/1923 రు
వాదకులు:— (1) కాకి అప్పారావు (2) ఈ నెంకు
నువ్వురావు సా. రాజమండ్రి.
తలివాది:— ఎ. గోవిందరావు మొదలగు సా. భద్రాచలం.
వాదకులు ప్రతివాదియైన తాలూకా కాకి రు 147-8-0 కు
దైవావా తీసికొని వచ్చి కార- ప్రతివాదివాదకులకు 4-1-24
లేదీ వాయిదా అయివున్నది. నడక లేదని ప్రతివాది వాదన
కానియెడల డిక్రీ యిచ్చుటవలసి తెలియజేయడ మయినది.
24-12-1923 న 1-0 } దేవత శ్రీ రామమూర్తి
రాజమండ్రి } పీఠము.

చెన్నపురి సాల్ కాసుకోర్టులో

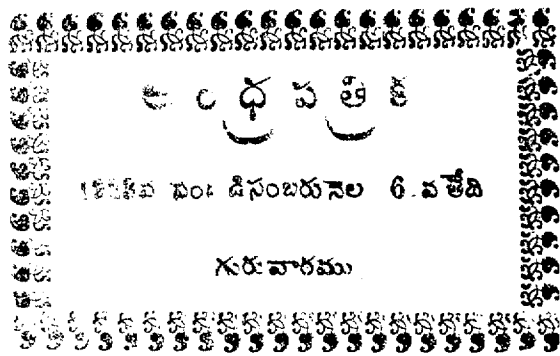
దావానెం 79/1923 బరు
వాది:—గన్ సమదాన్ కిలోమడిదాన్.
Versus
ప్రతివాది:—అప్పల రెంగరావు కెటిగారు,
వాక్కుదారువాది:— జంపాల కనకలక్ష్మిరామయ్య
ప్రతివాదిదారువాది ఈమెసంబంధించిన రు 850 ను
దింపుట కనసాక్షులు, ప్రతివాదివాదిన వాదినే 10-11-1923
లేదిన ప్రతివాదివాదినదావానెంబరు రెండవదిగాని కొద్ది
లో 17-12-1923 లేదీ విచారణమునకు వాయిదా వేయబడిన
నని ఇందుములముగా ప్రతివాదికి తెలియజేయడ మైనది.
కృష్ణయ్య అందు మీ రామయ్యలు,
వాక్కుదారువాది వక్తు.
నెం 18, కీ దేశము, హైకోర్టునకును.

కాంగ్రెసు సప్తాహము

ఆంధ్రదేశమున పత్రికారాజము లనేకము
లున్నవి. కాంగ్రెసు సప్తాహమును గూర్చి నే నిది
వరకు గావించిన విషయముల నింతవఱ కెవ్వరును
ప్రచురింప ననుగ్రహించలేదు. “ఆంధ్రదేశమున కను
దించునున్న భర్తజ్ఞులు నాయక శిఖాముఖులకు
అన్నము బెట్టి బిల్లు చేతికించుటనివదేనా?” అను
ప్రశ్నమునకు యావస్థాది ఆంధ్రపత్రికాధిపతు
లును జవాబిచ్చెదరు గాక. కేవల రాజకీయవిషయ
ముల చర్చించు పత్రికలు కేవల మత విషయ
ముల నాదరించు పత్రికలును, పారి
శ్రామిక సంబంధములును కళా విలసములును,
శాస్త్రవిమర్శకములును నగు వివిధాంధ్రపత్రికా
రాజములు ఆంధ్రలోకము కాకినాడయందు సంక
ల్పించిన భర్తయజ్ఞ సంధర్భమున నతిథులకైన
ను అభ్యాగతులకు లేకపోయినను ఉచితాన్నప్రసా
నముచేయు ప్రయత్నములకు పూర్ణోత్సాహముతో
దోడ్పడవలయునని ప్రార్థించు చున్నాను. ప్రధాన
వ్యాసములు వ్రాయవలెను. తమ తమ పత్రికా
సాతకులను సహాయముజేచు ప్రోత్సహింపవలెను.
ఆంధ్రాతిధ్యము మృగంక మొనర్ప బ్రయత్నించ
వలెను.....కొందరు పెద్దలకిది వృధావ్యయమని
తాత్పర్య మున్నట్లున్నది.

“ధనవ్యయమువలన లాభము ప్రత్యక్షముగా
గన్పించవలెను. భోజనముచేసి సుష్టుగాత్రేకిసి అన్న
దాత సుస్థిభవలనిశుష్కశీర్షచనముల చేసిన లాభ
మేమి? ఆశబ్దు పూటకూళ్ల ద్వారా హెచ్చుచేసిన
కాంగ్రెసునకు లాభము.” అని వీర యభిప్రాయము.
ఇరువదివేల వ్యయముతో పెండాలు నిర్మించినందు
వలన ప్రత్యక్షలాభ మేమి? ఆంధ్రుల బడాయి కను
బరచుటయే గదా. పోనీ. మిగిలినదవ్యయము కాంగ్రె
సు ఖర్చుల కక్కరికువచ్చునను మాటకు శ్రీమాన్
రాజగోపాలచారివారి వాక్యములే తగిన సమాధాన
మొసగుచున్నవి. రైల్వకు, టెలిగ్రాములకు, పో
స్టులకు పోగా మిగిలినది కాంగ్రెసు సేవకుల అన్న
మునకు. ఇంకను మిగిలినది పత్రికాఫీసులకు, అచ్చు
ఖర్చులకు, కలములకు కాగితము
లకు వినియోగపడును. ఇదియంతయు చిట్టచివరకు
క్రమక్రమముగా జారి జారి జారి ఏకుట్టి నిండుటతో
వినియోగించును. కోటి విద్యులును కూటి కొరకే.
ఆంధ్రుల బడాయి పెండాలుతోను జండాలు
తోను అంతరించక మనల నడిపే నాయకులకు
నాలుగుపూట లుిత అన్నముపెట్టుటతో పూర్తి
యైన బాగుండును. వారికి ఆంధ్రుల అంతిస్తు గోచ
రించును. అతిలోకముగానున్న అన్నదమ్ముల
భావము నలువంత అంకురింప జేయును. ఆర్య
భూమి నవతరించిన ప్రాణులు ఏ కోదరులను
భావజ్యోతి మనమునోగగనముల నుదయింప
జేయును.

“ అయితే అన్నము కోసమై వీరందరు వస్తు
న్నారా” అని ఇంకొక సందేహము. అన్నము కోస
మువచ్చుటలేదు కాని మనమే అందరను తమ్ము
యాహ్వనించిన దోషమున ఆహూతులగు నతిథుల
కన్నము బెట్టుట సర్వసామాన్యముగు మర్యాద.
ఆంధ్రుల కింత మాత్రము మర్యాద తెలియదా? ఆంధ్ర
మహానరాళి బహుపరాభ.
కుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య.

స్వపరిపాలనార్హత

పార్లమెంటునకు జరిగెడి ఎన్నికల గడచిడల గాంచి, ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనమునకు తగియండ లేదని జెప్పవలసివచ్చును. హిందూ దేశమునందు నభలలో నే మాత్రము గడచిడ జరిగినను, ప్రజల కింకను రాజకీయ బాధ్యత తెలియలేదనియు, స్వపరిపాలనమున కర్హత గడించునట్టికి ఇంకను ఎంతకాలమో బట్టుననియు, విమర్శకులు చెలుపు చుందురు. ఇట్టి ప్రతిపక్షముబట్టి జూచిన, ఇంగ్లండు లన బాధ్యతలను నిర్వహించజాలదని స్పష్టమగును. ప్రతి వ్యక్తికిని తన యభిప్రాయమును స్వేచ్ఛగ చెలుపుకొనుట కర్హతగలదు. బ్రిటీషు ప్రజ లి హక్కును నిర్మూలించుచున్నారు. ప్రసిద్ధ నాయకులు సభలు జరుగకుండ జేయుచున్నారు. అస్పృశ్య గారిట్టి అల్లరులను నిరసించిరి. చర్చిల్ గారి సభ జరుగకుండ సభ్యులు కొందరు గోలచేయగ, ప్రజా పరిపాలనపు మూల సూత్రములకు భంగము కలిగించుచున్నారని, చర్చిల్ గారు మొలలిడవలసి వచ్చెను. బ్రాను అను కన్వెన్షన్ లభ్యర్థి, సభలలో నుపన్యసించ వీలులేక, ఒకవారముపరకు సభల నన్నిటిని కట్టిపెట్టవలసి వచ్చెను. యూనియన్ యు సంఘభవపు కేకలు బ్రద్దలు గొట్టబడెను. అల్లరి మూలమున సభ లనేకముల నాపివేయవలసి వచ్చెను. అస్పృశ్యుల ఘోషరేణుగారు సభలో ముచ్చటించుట యసంభవమయ్యెను. వీరి గణ్యతగాని హోదాగాని, గవ్వకు కొరగాకపోయెను. అల్లరి జేయుటకు ప్రత్యేకముగ గుంపేర్పడెను. ఇరువురు నాయకు లీ గుంపును నడుపుచుండిరి. వారి కోలాహలమునకు మితిలేదు. ఈలలకు, కేకలకు అంతులేక పోయెను. ఘోషరేణు గారు వచ్చినదారినే వెడలి పోవలసిన వారైరి.

కేకలతో సరిపోయిన మేలే. కలనల్ స్పెండరు క్లేయను కన్వెన్షన్ లభ్యర్థికి విశేష కఠింభవము జరిగెను. అతని మోటారుబండిపై రాళ్ల వర్షము గురిసెను. క్లేగారికి చెట్టిపై దెబ్బతిలెను. ఇట్టి బాధలు కడజాలక కొందరు అభ్యర్థులు తమ ఎన్నికల ప్రయత్నములను చాలించుకొనుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమునుండి రక్షించుకొనుటకు అంగ రక్షకుల పెద్దలనుచున్నారు. హాగ్బీను అను అభ్యర్థికి బోలీసువారు కాకలా గాయచుండిరి. ఇతని ప్రాణమునకు ప్రమాదము గలుగునని భయపెట్టబడెను. మూడు అండ్లను సభలలో తమకు గలిగిన ఆన్యాయమును చర్చిల్ గారు వర్ణించిరి. సాంఘిక వాదు లి యల్లరులకు కారణమని వీరి యుద్దేశము. బాబ్బలిడుటయు, ఉమ్మివేయుటయు యభ్యర్థిగ కొనసాగిజుటల వీరు బలికిరి. ఇకముందునుండియు ఇట్టి అల్లరులు జన్మగకుండ, అటంకపరుకవలయునని యు, కొత్తిపల్లి మొట్టసభవారు ఫలప్రదమును చర్చనవలంబించు సభలను స్వేచ్ఛగ జరుపుకొనుట కివకళ మూలమున జరిగెను. బ్రిటీషు డిమోక్రసీని కాకలా అంగరక్షకులు, హామించుచున్నారు. ఇంగ్లండు లన బహిష్కరణలను నెర్పడిగ జరుపుకొనలేక పోవుచో, స్వపరిపాలనమునకు తగియండలేదని

చెప్పవలసినప్పుడు, చీటిమాటికి భారతీయుల లోకములను గోరంటలుకొండంటిల జేయుచు, వారు స్వపరిపాలనమున కర్హులుగారని చెలిపెడి ఆంగ్లో హైందవు లికమీడ తమ విమర్శనమును కట్టిపెట్టుట సముచితము.

స్వపరిపాలనార్హతను గుర్తించుట కట్టి స్వల్ప విషయములు ప్రమాణములు గావు. స్వపరిపాలనము ప్రతిజాతికిని జన్మస్వాతంత్ర్యము. దానిని తొలగించుట కేరికిని హక్కులేదు. ప్రతిజాతికిని స్వపరిపాలనార్హత గలదు. తారతమ్యము లుండవచ్చును. అంతయగాని ఒకజాతి వేరొకజాతిని వశపరచుకొనుట, స్వాతంత్ర్య సూత్రమునకు విరుద్ధము. ప్రజాపరిపాలనము సనుభవించునపుడు, భారతీయులు పాశ్చాత్యుల అల్లరికదత్తుల నవలంబించుట దోషమగును. “వినదగు నెవ్వరు జెప్పిన” యనురీతిని ప్రతివారిని క్రద్ధతో నాలకించి గుణగ్రహణము గావించుట ఆర్యసాంప్రదాయ సమ్మతము. కరులు తమ యభిప్రాయమును తెలుకకుండ నెవ్వ రాటంక పరచెదరో, వారు తమ గణ్యతను కోల్పోవుదురు. సత్య మెన్నటి కయినను బయల్పడక మానదు. అల్లరి గావించి దానిని మరుగుపరచుట దుర్లభము. సభలలో చప్పటుల జరుచుట కేకలిడుట, పాశ్చాత్య కద్దతి గాని హైందవకద్దతి గాదు. ఆ కారణము చేతనే, గాంధీజీ హక్కులు సభలలో చప్పటుల చరువగూడ దనియు, మానముతో ప్రాసంగికుల యపదేశముల నాలకింపవలయు ననియు, మధ్య మధ్య కడ్డుకడగూడ దనియు, నిష్కర్షగ చెలుపుచుండెను. మహాత్ముడు గావించిన సభలు, గురూకు దేశ సమావేశములబోలి యుండెడివి గాని, పాశ్చాత్య సభలబోలి యుండెడివి గావు. ప్రజాపరిపాలనము నందయినను భారతీయులు తమ సహజ సాక్షిత్వమును, పెద్దలయెడ భక్తియును కోల్పోవలసి నమ్మెదము.

కృతయుగ మంతరించుట

బొంబాయి యూరపీయను యద్యోగులు తమ యభిప్రాయములను పబ్లికు సర్వీసు కమిషను వారి ఎదుట దృఢముగ నివేదించిరి. భారతీయరాజకీయవాదలకట్ల తమకు సమ్మతము లేదని తెలుపుటకు వీరికి చక్కని యవకాశము గలిగినది. ఇందుకుదాహరణముగ వీరు వి. జె. పటేలు, పెటిట్ గార్ల యభిప్రాయములను సూచించిరి. తమపై గల అధికారమును, ఇండియా మంత్రిగారు ఇండియా క్రభుత్వమునకువప్పగించగూడదని వీరు మొలలిడుచున్నారు. ఇండియా క్రభుత్వమువారియెడ వీరి కిసుమంతయు నిష్కృతములేదు. బొంబాయి మంత్రులు తమ కట్ట నుముఖతజాపలేదని వీరు వాక్రుచ్చిరి. ఒకవేళ పార్లమెంటరీ విచారణసంఘము గడువులోపలనే విచ్చేయు నమోనని, వీరికి భయము గలదు. అందుచే మొదటి తరగతి సివిలుసర్వీసును, అత్యంత సాష్టవహతో నిలిపియుంచవలె ననిన, మొదటిరకపు జీతమునీయవలెనని వీరు వాదించుచున్నారు. క్రింద మొదలు కొని పై వరకును జీతములను వృద్ధి జేయవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. తమకు భయములేకుండుటకు, పెన్నును ముండగనే చెల్లించవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. ఏమి యీ వాదమహిమ ! ఇట్టి స్థితిని వీరే దేశమునందయినను గాంచియుండురా ? ఇక వైద్యుల విషయములో, వీరికి యూరపీయను ఐ. యం. యస్. యద్యోగులు దిక్కు ఇతరులు పనికిరారట. అల్లవెన్నులను వృద్ధిజేయుమని కోరుటలో తాము వికారీతనూచనల గావించుట లేదని చెలిపిరి. తమ విజ్ఞాపనను ముగించుచు, యూరపీయనులకు కృతయుగ మంతరించెననియు

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ

విదేశ వార్తలు

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

జాతీయము

లండన్, డిసెంబరు 5:- బ్రిటిషు గాంధీలు నుడిపిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన నూతనలకులను ప్రజలు తిమిమనులను కనుకొని వల్ల టూల్స్ నుండి తేలిపోవకలదు. మరియు తిర కాలుమునుండి జరుగుచున్న ముఖ్యపుకములు, చిన్నవైన నాకముగాకుండ ఈ నూతనల కనుకొనిందిమిని కాపాడుదును. ముఖ్యము, తిమిమను తయారుచేయువారు తిరిగిర కనివాండును తిమి పనులను కామకొనుటకు అభ్యంతరముండదు. తల్లెటూరులందు జనసంఖ్య తగ్గుటచే తిరిగివచ్చునను కన్నర్యేటిపులు పూర్తిగ గ్రహించిరి. 100,000 మంది తిమి తిమిమను తమ గౌరవమునకు తిమిమను గడవలేదున్నారని ప్రమాణములు గనిపించుచున్నవి.

లాండ్ బార్ని గారిని ముఖ్యమంత్రి అయిన తన ఆభిప్రాయములను జనుల జ్ఞానమునకు మార్చుకొనువాడయ్యు యందు ప్రభువు లెవ్వరూ తెలియజేసెను. అమెరికానుండి తిరిగివచ్చిన తిమివార ఏమోనుకముల విధానమును ప్రకటించెదని తెలిపినటులను దానిని మరల మానుకొనిరియని తెలియజేసిరి.

అస్టిక్ చేబల్లేను గూర్చి పదములు ప్రాంతిగ్రామములో ఉపయోగించుచుండ కొందరు బుద్ధిపూర్వకముగ వివేచకమును దుస్తులను ధరించి వక్రమూర్తిలు, వక్రమూర్తిలను, పిల్లిమూర్తిలను తూసి నానాగోచేసి విమర్శింపెట్టిరి. చాంబల్లేను గూర్చి మాట్లాడుటకు వీలులేకపోయెను. ఒకగంట అటులు జరిగినతరువాత గొణధ్వని జేసి ఏమిచేయుటకు నేలలేకుండ జేసిరి. చెప్పబడుట వీలులేని అల్లలలను జేసిరి. ఇక ఏమియు చేయునదిలేక అస్టిక్ చాంబల్లేను గూర్చి సభనుండి తేలిపోయిరి.

849 కన్నర్యేటిపులు గల్పెదరిని పూర్వపుమంత్ర కాలం దర్శనము అంచనా జేసిరి.

క్రొత్త పార్లమెంటు కర్తవ్యము

బ్రిటిషు ప్రజాస్వామ్యవాదులకు బహిరంగముగా భలను కరువు కొనుట గొప్పపాపము. అట్టివాళ్లను భంగపరిచి సభలుజరిగకుండ పనిజేట్టుకొని అత్యవసర చేయులెను దౌర్జన్యము ఇక మూడు దుండగొండెదరను జేయుటండ క్రొత్త పార్లమెంటువారాలోచించులెను.

సాంఘికవాదుల ఘోరము

సాంఘికవాదులు సభలయందు ఘోరకరమును అల్లరులను జేయుచున్నారనియు సభలను జరుగకుండ జేయుచున్నారనియు సభ్యులమీద ఉమయమును, కేకలు జేయుటకును మితిలేకున్నదని చెప్పిచు గూర్చి తెలియజేసిరి.

దిగువతిజేయుటైన సమక్షమీద పక్కలనువిడిచిన అజన్నులను సమక్షలభిరుదనకు జేర్చి విక్రయించులెనని ఒక వర్తక సంఘమువారు డెయిలీ ప్రాంతము ప్రకటన ప్రాంతములను ఆ ప్రతి మరల ఆలేఖను ప్రకటించునని గౌర అట్లు చేయుటలని తెప్పించును తెలియుచున్నది. కాని ఇది ఇతరప్రకటనలు ప్రకటించుటకంటె ప్రజలకి ఈ పన్నుల భారమును జూపించుచున్నారని ఋజువుచేయుటకు దీనిని తార్కాణముగా చూపిరి.

ఎన్నికలు

అఖరు ప్రయత్నములు

ప్రచంద ప్రయత్నములు

లండన్, డిసెంబరు 4:- అభ్యర్థులందరూ ప్రచంద ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు.

చాలమంది అభ్యర్థులు వార్తాపత్రికలను, కన్నర్యేటిపు సంఘమువారిని తమకు అనుభూతి కలుగ జేసిరి అభిప్రాయము తెచ్చెదరని తెలియజేసిరి.

ఇంగ్లండ్ దౌర్జన్యము సాగుచునే యున్నది. స్ట్రోస్టోలో కొందరు అభ్యర్థులు మానుకొనుచున్నారు. ఒక అభ్యర్థి తమకు ప్రమాదము రాకుండ అంగంతులకు నుటగొంపోవుచున్నారు.

పడమటి డెల్టామెరు అభ్యర్థి గున్న తిమిమనుసభ్యుడు ఓ. ఎస్. ట్రెట్యుగారు తిమిపోయిరి. హార్టింగ్ ప్రభువు కన్నర్యేటిపు కథకుడు ప్రయత్నించుచున్నారు.

మోటారుబండిపై రాళ్లుబువ్వటం
కొత్తది! అభ్యర్థి గున్న కన్నర్యేటిపు కథకుడైన కర్నూలు స్పెండక్ గారి మోటారుబండిపై రాళ్లు బువ్వరి. కిటికీ బ్రద్దలైనది. చేతికి బలముగాయములు స్పెండక్ గారికి తగిలినవి.

బార్ని గారి ప్రకటనము
బార్ని గారు రిట్లు ప్రకటించిరి. యధావంతరమున వర్తకము మందగింపిరి. దీనివలన ఎన్నడు కనిపించుటల కార్మికులకు పరికరమయెను. దీనిని నివారించుటకు ఇతరమార్గము లన్నియు లాభములేకుండెను. అందుచే మిగిలిన సంకీర్ణపద్ధతిని అవలంబించెదమి నాకు అనతిపుడు. నుంకములకు ప్రజలు తమకు కలయు సుఖముల పూర్వము కంటె ఎక్కువ ఖర్చు చేసి యున కక్కరలేక నిలిచిరి. 'మనాపతి' నున భరణు మెచ్చుగనుండి ప్రజలకు లాభముగ లేకున్న ప్రభుత్వమువారు దానినిగూర్చి చర్చను దీసికొనెదరు. మనదేశములోనున్న సంఘములలో మనము కృతచరములను మలకనగ కరిమార్చుచున్న కొనగలము. విశేషములందలి జీవితములచే నిర్మితమైన సంఘములతో మనము కృతచరించుటకు వీలుజడదు. స్వచ్ఛాగ్రహణ క్రిందగూడ సంఘములు (ట్రస్టు) గలవు.

మగ్నోనాల్లు గారి ప్రచంద ప్రయత్నములు
దార్జిల్ అడిక్ గారిని వెంటబెట్టుకొని మగ్నోనాల్లు గారు గిరగిరి ఎన్నిక విషయము చుట్టరచుచున్నారు. సామ్రాజ్యవర్తకములను ఆధిపత్యమును గూర్చి ఆలోచించుటకు దోషము యనుల ప్రతిధి ఒకరు వచ్చేసంవత్సరము జరుగు సామ్రాజ్య కార్మికులకు రాకలెనని. ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రములగు రాజ్యములను చక్కగ జూచి దోషములను ప్రభుత్వమువారు ఏమియు జూడక ఉపేక్షజేసిరిని మగ్నోనాల్లు గారు కార్మిక జతులవారందరు ను ఆ కృత్యమును జీవించుచున్నారని ప్రకటనను లాభముగాదరిరి.

అల్లనరు ఎన్నికలు
లండన్, డిసెంబరు 4:- అల్లనరు ఎన్నికలలో సంతక పద్ధతినిగూర్చి తలపెట్టుటయే లేదు. వెల్సాపులో ఒక కార్మిక సభ్యుడు, ఒక ఇండిపెండెంటు యూనియన్ నును చొటిచేయుచున్నారు.

ప్రత్యేక ఆర్థిక కోవిదుల సంఘము

అమెరికనులు పాల్గొను విషయము
పాయింట్ గూర్చి నిశ్చయించువలెను

లండన్, డిసెంబరు 4:- రాత్రి 9-వక్రవరకు సంఘము వారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేక ఆర్థిక కోవిదుల సంఘమును అమెరికను ప్రతినిధిని ని ఆమించుటయో ఊహించుటయో ఇంకను అమెరికా అభ్యర్థులు నిశ్చయించలేదు కా పింగ్ గానుండి ట్రెన్సు కలికాలిలేఖ తెలుపుచున్నది. ఈ విషయమును నిశ్చయించుటకును మార్చినునా తేమిజేయదుమగ్నోనాల్లీ తెలిసికొనుటకు మార్చిది గూర్చి జేయుచున్నది. గ్రేటు బ్రిటన్ లో బాటు అమెరికానుడ జర్మను అధికృతి సామ్యునిషయములందు శ్రద్ధ వహించ వలచుకొన్నది. జర్మను ప్రజల జీవనమునుగూర్చి అన్ని విధముల విచారించి ఏర్పరిచినగాని వైవిధ్యములు కరుగజరిగి గాని అమెరికాకు ఇంగ్లం సమ్యకము గలదు. ఇంకెవరకున కరాము దీని కంగీకరించ లేదు.

పాయింట్ గూర్చి దీని సంగీకరించుటను ఇచ్చుటకు చున్నారు. అప్పుడు యునైటెడ్ స్టేట్సువారు పాల్గొనుటకు ఆసక్తివలయు లేనివో వారు నిరాకరించెదరనియు అనుచున్నారు. కాని తరము లెంతవరకు ఇచ్చుటకే పాయింట్ గూర్చి నిశ్చయించవలెను.

దక్షిణ తేమిరేవులలో పనిచాగ్రుద సభలలో పనిచేయుటకును. ఎవరు చెప్పిన విషయములేను.

అల్లనార్ రాష్ట్ర జన్మదిన సోత్సరము అఖండ వైభవముగ జరిగినది.

గ్లాస్టో
లో మధ్యపాన నిషేధమునకు బహుళసంఖ్యములు ప్రతిఘటముగా నుండిరి. అందుచే తిర్యగము ఓడిపోయెను. కాన పూర్వమునలేని మధ్యపానము పొందుచుండును.

మహిళాసమస్య

ప్రాంసు, ఇంగ్లాండులకు హెచ్చరిక
హ్యారిసు, డిసెంబరు 4:- బర్మాను ఇనుపవారి, మహిళ, అలి పో ముఖముగ తురుష్కము అవర్ణ్యులను మొదలగుటకు సహాయముగా నుండుననియు జర్మనీనుండి బర్మానుకు బోవు ఇనుపవారి ముఖ్యవిషయమునందు అందచే దానిని బాగ్రతగ జూడలెననియు తక్షణము ఆరాప్రతిమాన ప్రతినిధిని ఏర్పరచవలెననియు 'హెల్డీ హ్యారిసు' కృతిక ప్రాంసు ఇంగ్లాండు జేకములను హెచ్చరించుచున్నది.

ఇటలీ - రషియా

వర్తకాభివృద్ధి
లండన్, డిసెంబరు 5:- ఉదయం 12/5 సోమము ప్రభుత్వమును మహిళానిగారు అంగీకరించెదరని పట్టునలతోనే తెలియజేసిరి. తోమునుండి ట్రెన్సుపురికా విలేఖరి తెలుపుచున్నారని అన్ని బాతులతో బాటు ఇటలీ గూడ ముందంజుజేసి వారితో బాటు సమానముగ నుండవలెననుచున్నారు.

షియానుండి ముడికెట్టులనుకొనెదరు. బ్లాక్స్ (బ్ల నముడము) లో అదనముగ నున్న ఇటలీనాగ్రామ వర్తకమును సాగించుటకు తయారైచెదరని తెలియజేసిరి. ఇటలీ నేతజెట్టులను తమముడికెట్టులనుచిచ్చి తీసుకొనుటకు తయారై అవకాశము గలదని సోవియట్ ప్రతినిధి తెలుపుచున్నది. కృతికలతో ఈ విషయము ప్రచారము సలుపుచున్నది. వికాలపూర్వముతో హ్యారిస్టు సోవియట్ ప్రభుత్వములకు సంబంధములు కలుగ జేసి పరికరిని గడించుటకు మహిళానిగారు ప్రయత్నించు చున్నారు.

కెన్యా వలస

క్రొత్త విధానము
లండన్, సెంటెంబరు 28:- ప్రత్యేకలస, ఉద్యోగ కార్యమును విధానమును అనుసరించెట్టుటకు ఉగండా, కెన్యా గర్మములు సంకటించుకొనిరి. జేకీయు లెంతవరకు పనిపాటులను తెలిసిన మేస్ట్రీలను, గమస్తాలను సమయముచేయగలరో కలుగొనెదరు. ఎంతసంఖ్య వసరమో అంత ముండి ఆజేకము లోకి రానిచ్చెదరు. ఆతరువాత ముంకుగ నేకొంనుండి భారతీయులు, మరతీయులు పనిచేయుటకు వలసరావచ్చునో తెలియజేసెదరు. జేకీయులు భయించుకొని వైచారిసంఖ్యను కగించెదరు.

ఒకేకే వలసబోయిన కృత్తిని నిరాకరించిన వాడు మరల లెండవరకరిత ప్రమాణముజేయుటకు కారణమైన సామును దిరావరుగట్టుటకు జేసెదరు. తాను వచ్చిన ప్రజేకమునకుబోవుటకు కావలసిన భయమును భరావరుగ గోరెదరు.

ఈలోపుక కెన్యాలో విస్తారముగ ఇనుపదారులను జేయుచున్నారు. లోపాయి కారమును మృత్యుచాల పెట్టుబడిని పెట్టెదరు.

భారత నావికులు అమెరికానుబో నిరాకరించుట
18 కరు మహాదీయులు బ్లాక్స్ లో పాగయోవలో నావికులుగ నుండిరి. వీరికి ఎక్కువ వేసములు గావలెనని. ఇచ్చుటకు వీలులేనని. అందుచే అందరును ఓడ ను జడలిపోయిరి. ఇప్పుడు అమెరికాలో చాల కిరలముగ నుండుగాన తాము ఆ కిరలమును భరించలేననియు ఈ కెప్తానును తొలగించిన పోట్లకు అభ్యంతరములేదనియు కగించుట తెలియజేసిరి. నావికులను మరల కొలువులోకి జేర్చుకొనవారి కోక్రొకి 10 పిల్లింగుల చొరబు ఖర్చులకెంద ఇయ్యవలెనని దండబాధికారి ఉత్తరువు జేసెను.

పోలండు వర్తకాభివృద్ధి నిమిత్తము కొందరు బ్రిటిషు పారిశ్రామిక ప్రమాణము కొంత పెట్టుబడితో కంపెనీని స్థాపించిరి.

బ్రిటిషు సంరక్షక విధానము
నుగూర్చి తీమాట్టిక కృతిక ఇట్లు చెప్పుచున్నది:- బార్ని గూర్చి ఎన్నికలలో జయించి సంరక్షక వర్తక విధానము నవలంబించిరని విజేకీయులు తమవరకులను ఇతరదేశములందు విక్రయించుకొనవలసి వచ్చును. దీనివలన ఇంగ్లాండుకు అభ్యర్థకము నుండును. నుంకముల లాభమును అనుభవించుటకు కృతచరమందగ నే, ఇంగ్లాండుకు కష్టము కలుగును.

దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నటికిని కృతచరములు మెయిండ్ల పోయినను ఆ జేకపు బాతీయనుస్థలు మరింత చిత్తులలో బుగూడదని భారత దేశసమస్యను గూర్చి ప్రస్తావించుచు స్పట్టుగాను తెలియజేసిరి.

మన తేము:—మన తేములే చాలాచోట్ల ప్రజలు నీరులేక బాధపడియున్నారట. వార్తల్ని చూసి, సంతెలు జరుకుచుండవచ్చును. ఇంకా మన ప్రజలు నీరు అందరావా? దొంగలవేటి యందు దేవుని దేలియున్నది.

(10, 11)

గుంటూరుపురపాలక సంఘము

గోవిందరాజు వెంకట కృష్ణారావుగారికి
వ్రాయు సువాగ్ధము:-

శ్రీమంతుల చిట్టి నరసింహారావుగారు 80 వయసు దిన ప్రతివంతుల వ్రాసినవిషయము గమనించితిని. వారి తెచ్చిన ప్లంట్లును కాగితావేసి వెంకటకృష్ణారావుగారి పుత్రులకు పురపాలక సంఘమునకును కేసును, గల సంబంధము గుంటూరు లేదు. ప్లంట్లును వైరుమానుగారి గురించి యిట్లున్నది:-

“మొదటి ప్రతివాదియే, చైరమానుగారు బద్దిపూర్వముగ నరికబడినారము లేకుండా కొందరి వోల్టేజీను వోల్టేజీలతో తప్పక అమ్మకే నుంచివారు.”

ఇందు పురపాలక సంఘమునకు గల సంబంధ మేమి?

శ్రీయంత రావుగారి రాజీనామాపత్రము తెలుసుచున్నాను. ప్లంట్లులో నడిచితి నరసింహారావుగారి గురించి “Chairman, Municipal Council” యని పేర్కొనబడినది. దీనివలన పురపాలక సంఘముపై దావా లేదు. రావుగారు కృత్రిమముగా వ్రాసిన ప్రమాదమునకు ముగిసిన పాతని విస్మయించుచున్నాను. ఏనాడో “Chairman, Municipal Council” యని చెప్పటం “Chairman and Municipal Council” యని అర్థము చెప్పటం అంగభాషనగారవలన జరిగినదిగాని నేనిగాదు. నానినీపటకొన్నింటియొక్క చైర్మనుడు యను (Chairman of the Municipal Council) భావము దానిలో నిమిత్తమున్నదనియు, పురపాలక సంఘముతో బాధిదీనిన వైరుమానుగారు చేసిన రసి ప్లంట్లులో యెచ్చిన లేదనియు, అందుచే పురపాలక సంఘమునకు యిందులూ దోషమును జోక్యము కల్గలేనని నరసింహారావుగారి లేదనియు స్పష్టమవుచున్నది.

చైరమానుగారిపై యాదోషణచేయుటచే దానిని ప్రభుత్వంబు నేలుమెంటు కోర్టులో చైరమానుగారు ప్రాతినిధ్యము చేసి, దీనిపై ప్రత్యేకముగ ప్రీవీయింగ్ నియమించి, పురపాలక సంఘమునకు అనుకూలముగ, అనుకూలముగ కృత్యములు ప్రభుత్వమునకు భంగపరచుననియు చెప్పుచున్నాను.

అదిగాక, యిదివరకు ఖాజీగారు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులకు నున్న డిటికీలలో వచ్చియుండెననియు, అందులో ఖాజీగారు ప్రిడరును పెట్టగోరుచు పురపాలక సంఘముగారి, సంఘమునా రొప్పకొనక ఖాజీనే defend చేసేకొనమని చెప్పినదియు, ఖాజీగారు చట్టచేరినందు రావుగారికి చెప్పినదియు యిందు గాదు. ఇప్పుడుమాడె యాకేసులో ఆట్లే చేయగూడదు.

ప్రజాధికారుల నిర్ణయమున మాట్లాడే వందల యెండుకు భేదించి వదిలించి నే నివేదించిన మరలమరల వ్రాయుచున్నాను. నేను చేసిన ప్రశ్నలకు నరసింహారావుగారు కొంతటి ప్రత్యుత్తరమునందు రావుగారి వాదనలన్నియు, పురపాలక సంఘమునకు గావించిన కార్యక్రమ క్రమములను చెప్పింది. నేను సభకురాదేదీ రావుగారు చెప్పుచున్నాను. రావుగారు నేను చెప్పిన అంశములలో లోపము లేదు. ప్రజల కేల రావుగారు చెప్పినాడని అనుకూలముగా విడిచి విడిచి చెప్పటమే తమవదము తెల్పుచున్నామని రావుగారు చెప్పించుచున్నారా? ప్రజల అంతరాయముగారిని రావుగారు చెప్పినాడని యిట్లున్నది.

మార్గవిషయ మేమనిన (ప్రజలు బాగుగ గమనించి నిజానియలకు పోలి తుంటుగా.)

(1) మునిసిపల్ చైరమానుగారిపై నాగోపిపబడిన విషయములు అబద్ధమని పురపాలక సంఘమునా రందర యేగ్రీతముగ చెప్పాలరా?

(2) ఇతరుల అభ్యర్థనలపై జరుగుచున్న పురపాలక సంఘమునకు సంబంధ మేమిగలదు? సంఘమునా రపై ఆరోపణ చేయిన చేయబడినవి? యెచ్చట చేయబడినవి? యెట్లు చేయబడినవి?

(3) వాదించునో అభ్యర్థకుల చైరమానుగారు (ఉద్యోగిరావు) కోర్టు అక్రమములు జరిపిన ఆరోపణచేసి నపుడు తాను చేయలేదని చైరమానుగారు ప్రేలుమెంటులో కోర్టులో ప్రాతినిధ్యము చేసి చాలదా? చాలదన్న చైరమానుగారు కృత్యముగా ప్రీవీయింగ్ నియమించునట భగ్నముగాదా?

(4) వివాదాంశముల నిమిత్తమైన గ్రహించిన పురపాలక సంఘమునకు బాధ్యత నేటిపై వైరుమానుగారిని defend చేయి సాహసించుట ధర్మమా?

(5) పురపాలక సంఘమునా ర యిందులకి తర్వాత పొందవచ్చు నను సమ్మతముతో చైరమానుగారు ముందుగా ప్రీవీయింగ్ నియమించునట నిజమేనా?

(6) ఈ విషయములో సంఘమునా రింకానుచున్న చైరమానుగారు లేల ముందుగా పొందలేదు? వదలకుండా ప్రీవీయింగ్ నియమించునటయు? ఇది భగ్నముగ భగ్నము కాదా?

(7) ప్రీవీయింగ్ నియమించునట గదా యింకా మనమేమిచేసిన మన నిష్పరాచింది కొందరు సభ్యులు తీర్మానము

కృష్ణా జిల్లా విభజనము

నూతనతాలూకాల నిర్మాణము

కృష్ణా జిల్లా విభజనను గురించి వందలకు పైబడిన ప్రజలకు ప్రతికూలముగా వెలువరించుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారును, ప్రజలను జిల్లా విభజనము విషయమున కేకాభిప్రాయములై యున్నట్లు దినదిన ప్రకటింపబడు లేఖనము, గవర్నమెంటుకు బంపి మరచియు నిర్ణయమై యున్నది. ప్రజలు తెలియకు వ్యతిరేకాభిప్రాయములై యున్నట్లు నిర్ణయించుటయు, జిల్లా సంస్థలకు విశేష కష్టములను సృష్టించుట, వరినాది యిటు భగ్న మనకుగతి నంద రెంటునుదురు. జిల్లా స్వాభావికముగా రెండు ఎల్లట కలిగియుండును (వస్తువులు గోదావరి నడియన్న, ఏలూరు, ఎర్నూరు, భీమవరము, నర్సాపురము, తిరుగు తాలూకాలు ప్రత్యేక మొక యెల్లటను, బెజవాడ, బండరు, గుడివాడ, దీవిజనులు ప్రత్యేక మొక యెల్లటను నుండును. మొదటి యెల్లటలోనే తాలూకాలు గోదావరినీటిల్ల పా గనుచున్నవి. రెండవ యెల్లటలోని కృష్ణా నదిలో పా గనుచున్నవి. ఈ రెంటిని మధ్య కోల్లేరు సరిస్థులును, గోదావరి, కృష్ణా నదిలను కోల్లేరు సరిస్థులు చేరుచేయు చున్నది.

జిల్లా శాంతియు రెండునడులవల ముగానియే చేయబడుచుండుటచే వివేక మైన సలహాకల్పించేయి యున్నది. సివిల్, క్రిమిల్, ఇన్వెస్టిగేషన్, మొదలైన ప్రతిభాభయమును రెండు జిల్లాలలో గల పని యొందుటచే, జిల్లాను రెండుగ విభజించుట మార్గము చేయక బెప్పు నరసింహు లేదు.

గోదావరి నడియన్న కృష్ణా తూర్పు భాగమును ప్రత్యేక మొక జిల్లాగా చేయు విషయమై, ఆభిప్రాయము చేరిన కలెక్టరు విశేషమును, మార్గమును ప్రతికూలముగా దినదినమున, విషయములను దెలియబరుచుచున్నాను. బండరు, బెజవాడ దీవిజనులకు చేరిన ప్రజలు తెలియను, నూతన తాలూకాల నిర్మాణ ముచుగాని, దీవిజనుల విభాగ ముచుగాని తన ఆభిప్రాయమును తెల్లదించియున్నది. ఈ జిల్లాలో తాలూకాల నిర్మాణము బహువిధముగా నున్నది. జిల్లాను కచ్చు సంకల్పము విభజించు నపుడు, తాలూకాల నిర్మాణమున క్షాత్రక నాలోచించుట ప్రభుత్వమునా రిదియై యున్నది.

జిల్లా పశ్చిమభాగమునందు నగరముల గ్రామములు, జమిందారీలకు చెంది యున్నవి. ఈ జమిందారీ గ్రామములు, గవర్నమెంటు గ్రామముల మధ్యన; గవర్నమెంటు గ్రామములు కోర్టు, జమిందారీ గ్రామముల మధ్యన నున్నవి. గవర్నమెంటు గ్రామములు గల బెజవాడ, గుడివాడ తాలూకాల గ్రామములు, జమిందారీ గ్రామములు గల గవర్నమెంటు, నూతన తాలూకాల మధ్యన గలవు. కోర్టుకోర్టు గ్రామములు, అనగా బెజవాడతాలూకావి. గవర్నమెంటు తాలూకా మార్గములకును, గవర్నమెంటు చేరువునకు; గవర్నమెంటులో చేరిన గ్రామములు బెజవాడ చేరువునకు; తాలూకా ప్రధాన నగరములకు మార్గములై ప్రజల కెంతయో యిబ్బందిగ నున్నది. ఇదివిభజన ఫిర్కాను కూడ ఏర్పడి యున్నది. జిల్లాను జమిందారీలకు చేరిన గ్రామములు, ఉయ్యూరు ఫిర్కాను దున్నున కంపాను ఫిర్కాలో చేర్చి, ఉయ్యూరు ఫిర్కా గ్రామములు బెజవాడ బండరు మధ్య ప్రత్యేక మొక సాగిమియకొని యున్నది.

ఈ సంకల్పము, ఫిబ్రవరి నెలయందొక ప్రకటనను, 6-10-28 తారీఖు, నొక ప్రకటనను జిల్లా విభజనము విషయమై వదగారు గవర్నమెంటువారు ప్రకటించిరి. ఆర్డెరులతో ప్రకటించిన ప్రకారము పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా శాంతి, నాల్గవ దీవిజనులు, వదితాలూకాను నుండును. బండిదీవిజను ముఖముగా నే యుండును. బెజవాడ, గుడివాడ, దీవిజనుల ఏర్పాటు మార్గము ప్రజల కిబ్బందిగ నుండును. గుడివాడ, గవర్నమెంటు, బెజవాడ తాలూకాలు పెద్దదిగ నుండి, ప్రత్యేక మొక తాలూకావారు కచ్చుముగ నుండుటచే, ఈ మూటిలో నుంచి నూతనముగ నొక తాలూకా నేర్పరి, ఉయ్యూరునో పామర్రునో తాలూకాకు మార్గములముగ నేర్పరి నిర్ణయించి వారు. నూతనతాలూకా నిర్మాణము విషయములో ప్రభుత్వము వారు క్షాత్రక నాలోచించి ప్రభాభిప్రాయమును తెల్పిరి. చక్క, క్షాత్రక నాలోచించకలే నని కోరుచున్నారము.

ఏర్పరిచి నూతనతాలూకాకు, ఉయ్యూరును మార్గములముగ నేర్పరిచిన, ఆర్డెరులములకు విషయములకు యెగాక మధ్యగా నుండును. ఈ విషయమును క్షాత్రక నాలోచించియే, నెనుక కృష్ణామండలమునకు, కల్లెరుగనుండి టూర్నింగ్ దొరగారు ఉయ్యూరు తాలూకా మార్గములముగ నుండుట కన్న విభజనల కియ్యున్నదని నెలవిచ్చిరి. కాంతెలు, మూరుదొరగారుమాడె ఉయ్యూరు కిన్న ప్రత్యేక మనిరి. ప్రస్తుతము కల్లెరుగా నున్న టూర్నింగ్ దొరగారు ఉయ్యూరు కిన్న

ప్రతిపదియైన వ్యతిరేకముగా వాటివలె చేయించి రావుగారికి తెలియనా?

తంపిన కోరిదియు గోర్తినమును లోకమునకు లెవు. వానిని బయట పెట్టుట ప్రధాన మనకుండున మనియు, నిజము నిలకడమిద లేల ననియు యింతటితో విరమించుచున్నాను.

ప్రత్యేక మని తెలిసికొనగలరు. నిర్ణయముతో తాలూకాకు పామర్రుగారు మార్గములము గలది, నీటిసాక్షిముగాని కదితర సాక్షిముగాని ఉయ్యూరుకంటే కచ్చువ తేవు. తాలూకాల మార్గములముగ, గుడివాడ, బండరు, అనంతపురము పరిసరముగా పామర్రు కలదు. గుడివాడకు పామర్రును యొమిది టూర్నింగ్ దొరగారు. ఉయ్యూరునో ప్రభుత్వములతో గాక, బెజవాడ, గవర్నమెంటు మొదలగు తాలూకా పట్టణములతోను చేరుచు మైక్రొను రిక్లమరమున లేదు. నూతనతాలూకా మార్గములమును మార్గములముగా పెట్టరమును. ఆర్డెరుతో పామర్రుకంటేను ఉయ్యూరుకంటే మార్గములముగా పెట్టటము ప్రజలు విమోచనములను, నూతనతాలూకాను గుడివాడ దీవిజనులలో చేర్చుటకంటే, బెజవాడదీవిజనులలో చేర్చు ప్రజలు సంతసింతురు. బెజవాడ దీవిజనులలోగాని నూతనము దీవిజనులలోగాని చేర్చు తాలూకాకు, పామర్రు మార్గములముగా నుండుటకు భంగము. గుడివాడ, బండరు చేరువున నున్న ప్రజలు సమ్మతించరు. ప్రజలు సాక్షిముగల ఉయ్యూరును మార్గములముగ నుంచిన నూతనతాలూకా ప్రజలు బెజవాడదీవిజనులలోగాని నూతనము దీవిజనులలోగాని చేరుటకు సమ్మతించురు. నూతనతాలూకా గ్రామములన్నియు, నూతనము జమిందారీలకు చేరువి. అందులను జమిందారు ప్రధాన గ్రామమున; ఉయ్యూరు పరిసరమున కందలకొని సంకల్పముల నుండును. విషయమును యీ గ్రామములను నూతనతాలూకాగా నిర్ణయించి, ఉయ్యూరును తాలూకా మార్గములముగ చేసి ప్రభుత్వము వారు పూనుకొందు రని నమ్ముచున్నాము. పామర్రు మార్గమును, కిన్న ప్రత్యేకముగా ననియు, ఉయ్యూరు కచ్చుముల కిన్న ప్రత్యేకముగా, తాలూకాకు మార్గములముగా చేయుననియు ప్రజల చేరును, మదరాసు రివిన్యూ బోర్డువారి కోమహాశయము పంపియున్నా రని వినుట కెంతయు సంతోషముగ నున్నది.

ఉయ్యూరు, } వెంట్రప్రగడ చుర్రయ్యి.
3-10-1923.

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసెంబరు 6 వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

వరియొక బా 1-కి	రూ 45.0-0	మొదలు 55.0-0	ముగి
రియ్యను బస్తా			
కుము తెనాలి	రూ 45 గలది	రూ 18.0-0	18.4-0
నెలూరి	,, డిటా	,, 15.4-0	15.12-0
డిల్లీ	,, డిటా	,, 15.8-0	16.0-0
రాగులు	రూ. 164 బస్తా 1-కి	,,	8.8-0
నవ్వులు	,,	,, 28.0-0	24.0-0

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కండులు బస్తా 1-కి 205	రూ. 12.0-0	రూ 13.4-0
నెగలు	,, డిటా	,, 10.4-0 11.4-0
నెగలు	,, డిటా	,, 12.4-0 12.12-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18.0-0 18.12-0
ఉలము	,, డిటా 164	,, 7.8-0 7.12-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులమునా రూ 1-కి	రూ 178.0-0	180.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0-0	24.0-0
కొండాపురం నేరసెనకచ్చు రూ 1-కి	,, 68.0-0	65.0-0
యెర్ర ప్రతేకము	,, 58.0-0	60.0-0
నేరసెనకమునా గానుగ రూ 1-కి	రూ 146 మి.న.నా.న. 188	
అనాదము నూనె రూ 1-కి	రూ 180.0-0	185.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయకము రూ 1-కి	రూ 280.0-0	285.0-0
మారపము	,,	రూ 285.0-0 288.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) రూ 1-కి	రూ 90.0-0	105.0-0
గుంటూరుపాతకట్టు నీలిమయ మునుగ 1-కి	రూ 40, 45	
కాళమాస్తీ పాతకట్టు	,,	రూ 60, 65
బెల్లము రూ 1-కి	రూ 48.0-0	60.0-0
చింతపండు రూ 1-కి	రూ 85.0-0	56.0-0

(5) ఇనుము

పట్టు రథం రూ 1-కి	రూ 88.0-0	84.0-0
చదరం	,, 84.0-0	86.0-0
కప్పుడు	,, 86.0-0	45.0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులకు	రూ 78.0-0	88.0-0
బంగారము, రులము 1-కి	రూ 24.8-0	25.0-0
కవచము 1-కి	15.18-0	
ఇల్లీ రూ 1-కి	రూ 290.0-0	235.0-0
రాగి డిటా	రూ 380.0-0	385.0-0
అన్నా చెక్కర రూ 1-కి	రూ 54.4-0	

(7) రంగులు అలిజలైను

అల్లకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రూ 150.0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	డిటా

రైతులు

I
సహకార సంఘములు
రంగనాయకులు డి. పి. ఇ. (ఆకుపడ్డు)
సి. ఎస్. డబ్ల్యు

ఈపరి, పరివారిగూర్చి వారందరూ మన కంటకు చూడ, కొందరు స్నేహితులు, "వృత్తిసంఘములు" గూర్చి నే వ్రాసిన వ్యాసములలో "రైతుల" గూర్చి నేమి చెప్పవలసిందో త్వరలో ప్రతికములమునకే వెలువలయును మన కోరిక అందువలన ఇప్పుడొక యాద్యవ్యాసము "రైతులు" అను కీర్తిరైత్రాయబోవుచున్నాను. ఈవర్షము నేను శ్రీ రైతులైకయందు "రైతుసంఘములు వృత్తిసంఘములు" అను యొక చిన్న వ్యాసమును వ్రాసితి. "వృత్తిసంఘములు" మొదటివ్యాసము ను వ్రాసినప్పుడు నేను కొంతకాలము సారాంశ మేమన మన విషయము స్వతంత్రముగా వ్రాసినట్లును చేయుచున్నాను ప్రత్యేకసంఘము "వృత్తిసంఘములు" ను వ్రాసినప్పుడు స్థాపించుట మనకు కష్టముగా కలిగియున్నందున మన గత్యంతము చేయుట కొంతయో సాధ్యమన, వైగా, ఆయా ప్రజల ఆర్థికసాంఘికకార్యముల వృద్ధికర మార్గములను జూపు. ఈ వ్యాసమునందు రైతులకు సహకారసంఘములగునట్టి లాభములు ఏవిధముగ చేకూరవో, ఆ సంఘముల స్థాపించుట కట్టి ప్రయత్నములను చేయవలెనో యాలోచించెను. 1921 - 22 సంవత్సరపు మదరాసు రాజధాని, "సహకారసంఘములు" సాంకేతిక నివేదిక నామం దివ్యమైనది. అంతలలో చదువుల గండగోరవచ్చును, ఇతరజేతులందు సహకారసంఘములలో పోల్చి మన స్థితిగతు లెట్లున్నవో కొంత జూచిపెట్టుట ఇంకను క్రొత్తమార్గముల వెల్లువకుగొనవలగనో విచారించెను.

"అమ్మలకు కొనుటకు" వీసిన సంఘములు: రైతులమ్మలకు కేయలకులకు నెక్కుడుగా మన తెనుగు జిల్లాలయందు కలియున్నారో? కడు, నూనెగింజలు, దూది, ఉప్పు, జువ్వనూ, ప్రతివైద్యములు, పప్పు, గోరూ, గొర్రెలు, క్రమముగా భాగ్యముల వసూలైన రైతులు, మూడు విధములగునమ్మలను చూస్తారు. ఒకటి: కీర్తిని చెల్లించుటనైన కలకాటు వచ్చుటలనుగాని చేసిన తర్వాత దీర్చుటగాని, ఇంటికిరైతుల కొంతగాని భూమిలోనుండి భాగ్యము లెమ్మలతోడనే పాతర చేయుటగాని గ వేసంగు పురుషులు, కొట్టుతుండు ములుగుగాని, సాధ్యముకాక, దొరకన చేసగానికీ వీలైన భలకులైతులు, తమ భాగ్యము నమ్మచున్నారు. ఇందుకుడ రైతు విధములు కావననున. కొంతకాలము వెదకెత్తులై యుండి బండ్లను ఎడ్లను కలియుండువో తరగ్రామమునుండి వెదవ్యాపారము జరుగుటలకు తమభాగ్యము గొంపోయి అచ్చట అనుభవ భలకుల అమ్మను. తనవో బాధుకొనెట్టి తోలియకొను సాధ్యము లేకపోవుటచే తమ గ్రామములందే ఆ సమయమున కొచ్చిచేసగాని యిప్పుడు చొప్పున భాగ్యము నమ్మి అక్కర దీర్చుకొందురు. చిన్నచిన్నరైతులం దీపద్ధతి నలంబించుటయు కంటితో ప్రధానభాగ మిదిగమున నమ్మించుటయు సర్వసాధారణము. పొగాకు, కడు, దూది, యాదువర్తములచేయు వ్యాపారము లుత్పలలొది భాగ్యము తప్పతిలననే క్రమ మగు వ్యాపారము:కు మించి సుపాదించుట నవరులైయున్నాడు. వారందరూ లెక్కగారు లగు చున్నదియు ఇట్టివిధములగాని "అమ్మలకు" కలననే? రైదరి! మధ్యకపు కర్మసాయ దాము, అసాయము, భాగ్యమును, పురులందు గాదెందు కొట్టుతుండు నిల్వచేసి యుండెదరు. వీరికి కనాస్సీలు చెల్లించుట నిల్వభవము:కును. అప్పుడు వీరికిగా బాధించవు, తుట్టుబులు కల రాకట్టుకెట్లుకొన నకర్మములేదు. కనుక తమ భాగ్యమును నిల్వచేసుకొని మంచిభాగ్య గరితుగు కలకాము రా బయలుదేరి తమ వీలు ననుసరించి అమ్మలొని లాభము నొందుచున్నారు ఇటుల మొదటివిధముగ అమ్మలభలకుల వీరి మార్గముననవచ్చు భలకుల తయో గృత్యాసముందు:ను. ఆభవము సంతక వ్యాపారులు బొందుటకు మారు ఈరైతులతో పొందుచున్నారు. రైద్యరా రైతాంగము లాభ మొందుచున్నది.

మూడోవిధ: మొదటివిధములందు వారిలో కొందరు, రెండవవిధములందు వారిలో కొందరు తుదకు తమకు గ్రామములలో భాగ్యముల నమ్మకొనుటకు మారు బస్తీలకు గొంపోయి భాగ్యభలకుల సమీక్షముగ లేనివో భూమిదాదారు కొలుయందు కొంతకాలము నిల్వచేసి యనకుల పరిస్థితులకు భాగ్యము నమ్మెదరు. ఇటుల మూడువిధములందు మూడోవిధముగ "అమ్మలకు" కార్యమున్నది. ఒక్కటి నిల్వచేయకనే బస్తీలోలకనే అమ్మలు, రెండవది, నిల్వచేసి బస్తీలోలకయే అమ్మలు, మూడవది నిల్వచేసి బస్తీలోలి అమ్మలు, మూడవవిధములందు కర్మసాయదారులు రైతు లెక్కుడు లాభము బొందుచున్నారు. భాగ్యభలకులగుచున్నారు. అప్పుడు తేలున్నాడు. అక్కడను, స్వతంత్రము లగుచున్నారని భూమి

కర్తవ్యమును పొగాకు కర్మకర్తవ్యమును చూచు ఎల్లరు ఎదుగుదురు.

వినును కలిగియున్నప్పుడు క్రొత్తలో యాలోచించిన మన కీ వినును మొదలయి లాభకరము. రైతులు తమ గ్రామమునందు గాని బస్తీయందుగాని పంటచుట్టు తోడనేగాని కొంతకాలము నిల్వచేసి గాని "భూమిదాదారు" సామానుతో ఒకా నొకవర్తమనకు తమ భాగ్యము నమ్మచున్నాడు గా; ఈకర్తవ్యము తమ భాగ్యము నేడేకేసులకు పంపుచున్నాడో ఆకేసులం దెట్టి భలకుల తమభాగ్య మమ్మకు పోవుచున్నదో ఆయాకేసులకు తామే తమ బస్తీలకు దీను:కెట్లుల తమ వస్తువుల బంతుల కెట్లు సాధ్యముకాడో ఏదో కష్టము లున్నవో ఆకేసులకు నూటి కెట్టికొని తమభాగ్యభలకులకు చేయు పద్ధతి లేమైన కల తమోచిని ఇంతకలకు మనరైతు లాలోచించు మొదలిడలేదు. ఆలోచించుట ముఖ్యము. మనకు ఎట్లాపద్ధతులు సాధ్యమో తెలివించెను

ఇంతిదేకేసులందు "వ్యవసాయకుల సహకార సంఘములకు" వీరివలన అనేక మంచికార్యములు కలుగుచున్నవి. అందు "వ్యవసాయకుల వస్తువుల నమ్మలు" ప్రధానమైన వానిలో ఒకటి. ఆసంఘములకు కొన్ని వ్యంత యోధములకు, ఆసంఘపు యజమానులు తమరైతుల భాగ్యము లేయే కేసులకుకాదు కొ నెడ కొ యెప్పుడు విచారించు అచ్చట్లు కొ నెడకొ రెండుకొను అయాకేసులందు తమ భాగ్యముల నమ్మటకు తమ "సంఘములు" కేర్పరతురు. అంత తమరైతులనుండి భాగ్యములను లెప్పించు. ఆభాగ్యముకు మారు సాధారణపు బహు భలకుల రైతులకు చెల్లింతురు. పిమ్మట ఆభాగ్యముల తమ యోధల ద్వారా ఆయాకేసులకు పంపి అచ్చట లాభసాటిగ నమ్మెదరు. బహు భలకు ఈ అమ్మకు భలకుల కర్మము కార్యమునుండి భయముపోగా మిగిలి నికరపు సాత్తుకు తిగి తమ సాంఘికలకు రైతులకు వారి వారి భాగ్యపరిమితి ననుసరించి పంపించుతురు. ఇందుములకుముగ భూమిదాదారు కిచ్చు రుము అమ్మకర్తవ్యలకు పోవులాభము ఇతర కేసులందు అమ్మకము నేర్పాటుచేయు భూమిదాదారు యను అన్నియు పోవును. పండితులు మొదలకొని కొనవారి కద్ద అమ్మకము రైతులతో భాగ్యకరము:కును, అమ్మవారి కొను వారియవ్య సహకారసంఘ మేయందు:ముడేకేసుల రైతులకుప యోగకరముగ నుండునట్టిపద్ధతి నెక్కుడుగ యనలించుట లేదు. ఒక్కవంజాలునుందు మాత్రము కొద్దిగా గోధుమ లమ్మలు యందు కలకాదుచున్నది. కాని రైతెన్నా కర్మమునుండి (ఇంతిదేకేసుల) వచ్చుచు పోవుచున్న రైతుల యోధల యందు మనకు చేయు చున్న పనియెంతో రింతవార "దేవార్కు" నందు కరింత యమ్మకమైన కార్యములు సాధ్య మగుచున్నవి. అక్కేము చాల చిన్నది. ఎక్కువ సారవంతమైన దాభూమి. అచ్చటి రైతులందరు కడు చిన్నకర్మసాయములు. వారిమిటగా కష్టించినగాని వారికి జీవనోపాధి కలుగదు. ఇంగ్లండుదేశమున కమితముగా వారు కొడిగొడ్లను వెన్నుకొచ్చును ఎరుమతి చేయుదురు. ఒక్కటి మాడుదు. ఈరైతుల సంకండులలో లాభకరముగ నమ్మలయును కన్న ఇంగ్లండు రైతులకంటె చాలగ తాము తమ వస్తువుల తయారు చేయవలయును గదా! వైగా, గొప్ప కముద్ర ప్రయాణము పాకింగు చార్జీలు మరెన్నయో నష్టముల నెదుర్కొని లాభము బొందుట సాధ్యమైన పనియో?

వినును జేంపురైతులు తమ "సహకారసంఘములు" ద్వారా యద్భుతముల కలుగజేయుచున్నారు. ఇంటింటి ప్రతిగ్రామమున సహకార సహకార్యములు పాలకు కడ్డకు నెట్లెదరు. వానిని జాలయిదు వూళ్ళొక్క చోటకు చేర్చెదరు. అచ్చట పాలనుండి జున్నును వెన్నను కొని యమిత భలకుల నమ్మ. యంతసామగ్రి సాయముచే రయారుచేయుదురు. అవస్తువుల మరలము లేకుండచేసి కలిపిల నన్నిటి ముగింది, తమ మద్రకాగితములందు బంగీ చేసెదరు. కడ్డ నన్నిటి నైజులేక పరిమాణము ననుసరించి వీరి లెక్కడి వెల్లులందు రంపు పొట్టు సాయముతో ముద్రలపొందిన ఈకడ్డను వెల్లి బంగీ చేయుదురు. అంత వీరి నన్నిటి జేరిక "సహకారసంఘ కేంద్రస్థానము నకు" బండ్లెదరు. అచ్చటనుండి సహకారసంఘపు బోధలయందు ఇంగ్లండుకు దీనుకొని వెల్లితమ కడ్డ దుకాణములద్వారా ఇంగ్లండువారి చిన్నదుకాణముల కన్నిటికి తమ కర్మవుల నమ్మి తమ వ్యాపారమును సిగ్గునాగా చేసికొని తమరైతుల భనకుతులకుగ జేయుచున్నారు. "సహకార సామాజ్యము" కల జేరిభూవారు మనకు గురుతుల్యము. ఈరైతు దృష్టాంతములు చూచిపెట్టుట మనరైతులకట్టి "సహకారసంఘములు" కావలయునో మనకు గమగొనుటకు శుభకం: పొగాకుకర్తవ్యము నొకదాని దీనుకొందును. ఏవ్యాపార మైనను తీసికొనవచ్చు. కాని, దూది పొగాకు పరిశ్రమలు ప్రత్యేకము కాకు కరిచిత మగుటచే పొగాకుతో వినుముగా ప్రారంభించెను. మనదేశమునందు గొంట్లుకట్ట "పొగాకు"కు ప్రసిద్ధి ఇంగ్లండులు అబాకోకొ కం

వేసి ఈవ్యాపారమునం దెక్కువ లాభము బొందును. కర్తవ్యము ఆంగ్లకొంగులయొక్కమున్నది. జనుగుచున్న పనియేమి? ఆ పని రికునిల్లియోమొనలగు విత్తనముల నాకంపెనీ గొని రైతులకు, బూటకపు దారులద్వారా ఎరు రిచ్చి, వా:ను వెంకటమ్మచేసి తన యోజనావ్యయమున మొక్క, ల యెంకటమ్మచేసి తిగి ఆటలకు శ్రమింపుచుకు దాని నెండవేయెంకటమ్మ రైతుల కేమ్మకు మారసాధ్యముల వెలిశానీచే గొండా పనిచేసి తమకు తయివ్వుముకచ్చిన భలకుల వీరులకు యా రైతులనుండి వారి "పొగాకు పుట్టును" తీసికొనును. ఇకకడరైతుల లనేమి? రైతుల కన్నులు వెల్లి కిస్తీలయందు పొగాకును చాకభలకుల కొని తాము నిల్వచేసికొని మే జూనులందు వందకు వంద లాభము బొందును, అమ్మకొనుచున్నాడు. మరికొందరు రైతులు నిల్వ యందుకొని మే జూనులందు ఎరుమతి చేయు కర్తవ్యలకు అమ్మచున్నాడు. ఈ ఎరుమతి చేయు కర్తవ్యము వందకు యాబది వంతుల లాభము బొందుచు ఇకకడేకులకు (ఇంగ్లండు ప్రాన్సు జగ్గనీ ముఖ్యముగా) ఎరుమతి చేయుచున్నాడు. అవగా గుట్టుగ లొని పొగాకు కర్తవ్యము కనాస్యమును యాయుధసాముచే కర్మసాయముల కస్తాక కర్తమును చేపురుగులై కనివికర త్రాగుచున్నాడు. ఇంతియోగాదు. కలత్రా మార్పాడిల ఎంతో వ్యాపార మిదాగాకుతుండుచేసి లెక్కగారు లగుచున్నాడు. ఏంజొటి కర్తవ్యము "ఇంగ్లండు" కరిసరపు పొగాకు సంతకు దక్షిణాదికి గొంపోయి భూభివ్య లగుచున్నాడు. వీరందరు మొటానకారులతో దర్బాగుల భో క తుల తో నుఖులగుచుండ పాపము రైతు లందరెల్లకన్నదోకే దుర్భాగ మగు లీసనిధి యును అజ్ఞానమునం దుండుచు బిడ్డలకు చదువులేక నివసించుటకు కిక్కిరియే మట్టియైదై కలికాగా ఎల్లప్పుడు కష్టముల పాలగుచున్నాడు. ఈ దరికరపు స్థితినుండి విముక్తిరేదా? ఇట్టి దేవార్కు మక జూడుదు. మార్గము కన్నదు. "పొగాకు రైతుల సహకారసంఘము" స్థాపించుచుదు. ఈసంఘము కొంత మంది విద్యాధికులతో తమ రైతుల లండను లిడర్నూల్ హంబర్ల సాంస్ కట్టనములకు బంతును. ఆయాకట్టనములందు పొగా కెట్లు అమ్మచున్నదో లెండుకొనుచుదురు. కట్టి పొగాకు పంపుకొనితే ఈ నెలతీసి పంపుకలన ఎంత లాభమున్నది. అంతకంటె కాత్రుముక్తముగ పడుచుచేసి పంపుచో యెంతలాభము నీగి లెట్టుకు బిడిలను వెల్లకు కావలయు పొగాకును తయారుచేయుట వలన యెంతలాభ ముండునో యని విచారించురు. ఈ రాగమునే "ఇంటిలిజెన్సు డిపార్టుమెంటు ఆఫ్డిజి-ఆఫరేటివు సానైటీను" అంటును. తేలిక ప ర్య క సా న ను ను బట్టి పడుచుచేయు ప్యాక్టరీలను సిగ్గెట్టుచేయు ప్యాక్టరీలను బిడిలుకెత్తుటలయు పొగాకు తయారుచేయు కర్మాగారముల మనదేశమునకే రైతుల సహకారసంఘములద్వారా క్రమముగా నేర్పరచి రద్దారా పొగాకు వ్యాపారమును త్రాగువారికను రైతుల చేతినుండే యుండి అందులన వస్తులాభమును రైతులకే చెందు కట్టు చేయుట సాధ్యము. ఇందువలన ఎంతయో లాభము జేకేముకు కల్గును. ఎంతయోమేలు మన పక్షములకు కల్గును.

ఇటులనే అన్ని వ్యాపారములందు కర్మసాయములు క్రమ తీసుకొనవచ్చును. వడ్ల ప్యాక్టరీల బెట్టి జావా నుకూత్రా విత్తులకు విశిష్టము నెరుమతి చేయకొన్న గడ్డిలొనీ వల్లి చేయలచేయు కర్మాగారముల నేర్పరచి ఆగడ్డి మెసపటోమియా అదిగాల జేకేముల కెగుమతి చేయవచ్చు చేపకేకనూనె నుత్పలనూనె తీయు శాంతముల నేర్పరచి చెరుకుగడమునీ కనుకదీయుతుం క్రమము దెచ్చి సహకారసంఘములద్వారా ఎంతయో లాభమును రైతులకు చేపార్పరచ్చును. దూదిని ఏకీ పిమ్మట రిక్కి వస్త్రములచేయు శాంత్రాగారములనే బొంబాయి మదరాసు పత్తనములందు యేర్పరచి అచ్చటి జన సమృద్ధము మరింత పొచ్చుచేసి కొగముల నెక్కువ జేసి మానవయాభాగ్యము తీసిక జేయుకంటె వచ్చని నకనలకాదు గ్రామములందు కొనులచ్చున యలంజన వికాలభావో జేకులైన స్వాతంత్ర్యేచ్చులైన దృఢకారములైన గ్రామప్రజలకే వచ్చు పనిని కల్పించి జేకేమునకు వెన్నముగ నాబడు రైతులకు లాభము కలుగజేయుట యెంతయు మేలుకదా! మరియు మనరాజధాని దూది:కుంతయు లిడర్నూల్ కెల్లి ఇంగ్లండువారి భూగాగరముల నింపుచు కడ్డల ద్వారా ముంకవస్త్రద్రుల చేయుచున్నది. అందుకు బదులు మన రైతులే తమ "సహకార సంఘములు" ద్వారా దూది వ్యాపారపు కర్మాగారముల స్థాపించువో మన కెన్నియో సాకర్మములగు గలవు. కచ్చివ్యాసమునందు మన ప్రత్యక్షుండు మిగిలిన భాగమునకు అవగా "కొనుటకు కలయు సహకారసంఘమునుగూర్చి" విచారించెను. ఆపిమ్మట పరపతి సంఘముల గూర్చియు కర్మసాయక పాతకాలల గూర్చియు రయగులకు స్థానిక ప్రభుత్వమునకు గల సంబంధము గూర్చియు ఆలోచించెను.

కాకినాడ కాంగ్రెస్

మహామండలి సమావేశము

కాకినాడలో జరిగిన మహామండలి సమావేశము 1920 సం॥ జూలై 25 న ప్రారంభమైంది. మహామండలి సమావేశమునకు కాకినాడ నుండి వచ్చిన వారు...

అసెంబ్లీలో స్వరాజ్యపక్షపు అధ్యక్షుడు గొప్ప జయము చేశారు. ఈ సందర్భంగా మహామండలి సమావేశమునకు వచ్చిన వారు...

మొదట గౌరవ లాభముకల్గిన ప్రతిగామమునందు కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించుకొని, కార్యకర్తలను అభ్యుదయ పరిచుటకు...

మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య, రాజమహేంద్రవరము.

పెరువొందిన అన్నిరకములు

నెప్పును పాన్ టెన్ కలములకు

గోదావరి జిల్లాకు మాకు సోపానముగా యిగియ నైతి. అందు మొదట యింట్లోను అందు కలిపి పాన్ రిచ్చియ న్నారు.

వై. కృష్ణమూర్తి, అంధ్రుసన్న జనరల్ కలెక్షన్, 1/18 మెయిన్ రోడ్డు, రాజమండ్రి, (బాంబి కొత్తపేట, రాజ్ కోటా లాగా.

విద్యార్థి

(జాతీయవిద్యార్థి వాఙ్మయ విషయక వత్సపత్రిక)

సంపాదకుడు:- బంగళా సీతారామయ్య, ఎం. ఏ. జాతీయవిద్యార్థి వాఙ్మయ విషయక వత్సపత్రిక.

ప్రచురము:- కర్త శ్రీయత రత్నసిద్ధి జొన్నల కర్త సూర్యకారాయణశాస్త్రి గారు. ఇందు విద్యార్థి వాఙ్మయ విషయక వత్సపత్రిక.

ర. హిందీ సుబోధిని:- (కృష్ణమహాగణ) కర్త శ్రీయత పీసపాటి శేటలక్ష్మణరావుగారు. తీసి చదివిన స్వబోధిని చదువుకుంటే కులభయము కర్తరత్నమును హిందీ భాషాభిలాషులు హిందీ భాషాప్రవీణులు లగుదురు.

గి. జాతీయవిద్యార్థి వాఙ్మయ:- (అరవిందము) శ్రీయత కాకతీయ శారాయణమూర్తి గారిచే నిర్వహించబడినది. ఈ పత్రిక యొక్క ప్రాశస్త్యము వేరు చెప్పనవలసినది.

ఎ. బాబు భగవాన్ దాసుగారి 1920 సం॥ పు అభిలభ్యత జాతీయవిద్యార్థి మహాసభాధ్యక్షుడు శాస్త్రిగారు అత్యుదాఘాటపూరితము.

వలయువారు:- "విద్యార్థి" కార్యస్థానము బెజవాడ అని వ్రాయవలయును.

మోహిని తైలము

శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది. కి తులములు ౫0 సీసా 1-1 అణము 0-12-0 మౌళము అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రము మొకటిరకం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకాయరసము, అతిశయకారకము కన మాలికలు చేర్చి తయారు చేయబడినది.

సారస్వతానవం:- రత్నసిద్ధి, బుద్ధికసాధిని, జ్ఞాపకశక్తిని పెంపొందించును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0. బాలసుఖోదయ:- చిన్నపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమైనది.

యు రి సా క్

గెనేరియా (నైగరోగము) మొదలగు మూత్రనాళ సంబంధమైన రోగములకు అమోఘమైన ఔషధము.

సి. టి. హరి అండుకో, 46, సింగళాచారివీధి, తిరువళ్ళీకే, మద్రాసు (టోకుగా విక్రయించువారు) ఎస్. వి. బయ్యేశ్వరరావు అండుసన్న సూర్యారావుపేట్ కాకినాడ (ఉత్తర సర్కారులకు సబ్ విజిల్)

